

Vlaams
Parlement

vergadering **48**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Plenaire Morgenvergadering

van 5 juli 2012

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
ONTWERP VAN DECREET betreffende de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten – 1655 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5	
VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de heer Ludo Sannen en de dames Veerle Heeren, Vera Celis, Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Goedele Vermeiren en Fientje Moerman houdende wijziging van de bestuurlijke inrichting van de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Hasselt (opschrift gewijzigd door de commissie: Voorstel van decreet van ... houdende wijziging van de bestuurlijke inrichting van de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Hasselt) – 1571 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 4	
VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de heer Ludo Sannen en de dames Veerle Heeren, Vera Celis, Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Goedele Vermeiren en Fientje Moerman houdende regeling van de bestuurlijke organisatie en werking van twee fusiehogescholen – 1576 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3	
VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis en Fatma Pehlivan, de heer Jan Durnez en de dames Goedele Vermeiren en Fientje Moerman houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen – 1577 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 4	
VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis en Fatma Pehlivan, de heren Jan Durnez en Willy Segers en mevrouw Fientje Moerman houdende regeling van de bestuurlijke organisatie en werking van sommige publiekrechtelijke hogescholen – 1578 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3	
VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis en Fatma Pehlivan, de heren Jan Durnez en Willy Segers en mevrouw Fientje Moerman houdende wijziging van het bijzonder decreet van 4 april 2003 houdende de deelname van gemeenschapsinstellingen aan de associaties in het hoger onderwijs – 1579 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	6
ONTWERP VAN DECREET betreffende de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten – 1655 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5	
Artikelsgewijze bespreking	29
VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de heer Ludo Sannen en de dames Veerle Heeren, Vera Celis, Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Goedele Vermeiren en Fientje Moerman houdende wijziging van de bestuurlijke inrichting van de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Hasselt (opschrift gewijzigd door de commissie: Voorstel van decreet van ... houdende wijziging van de bestuurlijke inrichting van de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Hasselt) – 1571 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 4	
Artikelsgewijze bespreking	29

MOTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict – 1704 (2011-2012) – Nr. 1 Voorstel tot aanvulling van de agenda	29
VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de heer Ludo Sannen en de dames Veerle Heeren, Vera Celis, Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Goedele Vermeiren en Fientje Moerman houdende regeling van de bestuurlijke organisatie en werking van twee fusiehogescholen – 1576 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3 Artikelsgewijze bespreking	30
VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis en Fatma Pehlivan, de heer Jan Durnez en de dames Goedele Vermeiren en Fientje Moerman houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen – 1577 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 4 Artikelsgewijze bespreking	30
VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis en Fatma Pehlivan, de heren Jan Durnez en Willy Segers en mevrouw Fientje Moerman houdende regeling van de bestuurlijke organisatie en werking van sommige publiekrechtelijke hogescholen – 1578 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3 Artikelsgewijze bespreking	30
VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis en Fatma Pehlivan, de heren Jan Durnez en Willy Segers en mevrouw Fientje Moerman houdende wijziging van het bijzonder decreet van 4 april 2003 houdende de deelname van gemeenschapsinstellingen aan de associaties in het hoger onderwijs – 1579 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3 Artikelsgewijze bespreking	31
MOTIE VAN ORDE Opheldering over de stand van zaken	31
VOORSTEL VAN DECREET van de heer Lieven Dehandschutter, de dames Karin Brouwers en Els Robeyns en de heren Sas van Rouveroi, Boudewijn Bouckaert en Bart Caron houdende wijziging en opheffing van het decreet van 2 maart 2007 houdende het statuut van de reisbureaus – 1658 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2 Algemene bespreking	32
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	43
VOORSTEL VAN DECREET van de heer Lieven Dehandschutter, de dames Karin Brouwers en Els Robeyns en de heren Sas van Rouveroi, Boudewijn Bouckaert en Bart Caron houdende wijziging en opheffing van het decreet van 2 maart 2007 houdende het statuut van de reisbureaus – 1658 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2 Algemene bespreking (<i>Voortzetting</i>) Artikelsgewijze bespreking	43 51
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 9 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Kurt De Loor, Mia De Vits, Filip Dewinter: ambtsverplichtingen;

Else De Wachter, Felix Strackx: familieverplichtingen;

Patricia De Waele, Cindy Franssen, Sabine Poleyn: gezondheidsredenen.

■

ONTWERP VAN DECREET betreffende de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten

– 1655 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de heer Ludo Sannen en de dames Veerle Heeren, Vera Celis, Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Goedele Vermeiren en Fientje Moerman houdende wijziging van de bestuurlijke inrichting van de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Hasselt (opschrift gewijzigd door de commissie: Voorstel van decreet van ... houdende wijziging van de bestuurlijke inrichting van de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Hasselt)

– 1571 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 4

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de heer Ludo Sannen en de dames Veerle Heeren, Vera Celis, Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Goedele Vermeiren en Fientje Moerman houdende regeling van de bestuurlijke organisatie en werking van twee fusiehogescholen

– 1576 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis en Fatma Pehlivan, de heer Jan Durnez en de dames Goedele Vermeiren en Fientje Moerman houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen

– 1577 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 4

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis en Fatma Pehlivan, de heren Jan Durnez en Willy Segers en mevrouw Fientje Moerman houdende regeling van de bestuurlijke organisatie en werking van sommige publiekrechtelijke hogescholen

– 1578 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis en Fatma Pehlivan, de heren Jan Durnez en Willy Segers en mevrouw Fientje Moerman houdende wijziging van het bijzonder decreet van 4 april 2003 houdende de deelname van gemeenschapsinstellingen aan de associaties in het hoger onderwijs

– 1579 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: We hebben dit ontwerp van decreet en de volgende voorstellen van decreet in de commissie samen in één debat behandeld. Het lijkt me logischer als we dat hier in de plenaire vergadering ook zouden doen, als de collega's daarmee akkoord gaan.

De voorzitter: Is de vergadering het daarmee eens? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Wim Van Dijk: Voorzitter, zoals beloofd neem ik, net als in de commissie, het woord om de taalregeling die in dit ontwerp van decreet vervat zit, op de korrel te nemen. Ik zei 'vervat', maar ik zou evengoed kunnen zeggen 'verstopt', want de taalregeling heeft an sich weinig van doen met de basis van het ontwerp van decreet, zijnde de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten en de daarmee samenhangende

rechtspositieregeling van de personeelsleden die hun werkzaamheden uitoefenen in het kader van die academische hogeschoolopleidingen. Van die integratie zijn wij voorstander. Mevrouw Van Steenberge heeft tijdens de totstandkoming van dit ontwerp van decreet meer dan haar steentje bijgedragen in de verschillende vergaderingen en hoorzittingen die hierover in dit huis werden gehouden. Het is eigenlijk spijtig dat de taalregeling niet als een apart ontwerp werd ingediend: het zou voor de duidelijkheid alvast een goede zaak zijn geweest.

Dit gezegd zijnde, herhaal ik dat onze fractie – we hebben gemerkt dat we daarin blijkbaar alleen staan in dit Vlaams Parlement – niet gelukkig is met de voorgestelde wijzigingen. We zijn van oordeel dat het niet nodig is de bestaande taalregeling te wijzigen omdat ze een voldoende evenwicht bevat tussen het gebruik van het Nederlands als onderwijstaal en de zogenaamde noodzaak van het gebruik van andere talen – in de praktijk bijna steeds het Engels – omwille van de internationalisering. Men had die regeling eventueel kunnen verfijnen, zeer zeker, maar toch niet versoepelen.

In dit parlement staan we alleen met dit standpunt. Maar hierbuiten, ik zou bijna zeggen in de echte wereld, zijn we zeker niet alleen. In de hele Nederlandssprekende ruimte zijn de tegenstanders van een toenemende verengelsing van ons hoger onderwijs wel iets talrijker. En wat meer is, ze kunnen niet zomaar worden weggezet als geborneerde reactionairen, die van de vooruitgang mordicus niet willen weten. Ik noem wat namen: Geert van Istendael, Marc Reynebeau – wie had ooit gedacht dat we die naam nog in ons voordeel zouden kunnen gebruiken. (*Opmerkingen van de heer Ludwig Caluwé*)

‘Une fois ne fait pas coutume’, mijnheer Caluwé. Verder noem ik nog: onze voormalige collega Dirk De Cock, Ludo Abicht en Gita Deneckere: toch niet het soort mensen dat op donkere vrijdagen samenklit in rechtse provincialistische theekransjes. Er is dus een vrij brede tegenbeweging tegen de toenemende verengelsing en dus ontnederlandsing van ons hoger onderwijs.

“Maar het is”, zo stelt hoofdredacteur Peter Debrabandere van Neerlandia niet onterecht, “geen voordeel een tegenbeweging te zijn.” Ik citeer: “Het oogt namelijk altijd gunstiger om ergens voor te zijn dan om ergens tegen te zijn. Bovendien heeft de tegenbeweging het nadeel dat ze nauwelijks vanuit de instellingen zelf ageert, maar vooral vanuit cultuurverenigingen. Het is dus al twintig jaar lang vechten tegen een niet te stuiten aanzwellende roep om meer Engels. De tegenbeweging kan alleen maar proberen de grootste bressen te dichten die door weer eens een nieuw voorstel in het bastion van de Nederlandse taal geslagen dreigen te worden. Daardoor kan het onheil misschien weer even worden afgewend, maar de Engelse lobby is geduldig. Bij de volgende kans komen die grote bressen er toch. Het is zoals met zoveel maatschappelijke ontwikkelingen, die de tijd mee hebben en drijven op de waan van de dag: zinnige argumenten hebben er geen vat op. De culturele tsunami van het Engels drijft ook comfortabel op het mainstream denken dat we nu eenmaal moeten internationaliseren omdat we anders de boot zullen missen en provincialistisch zullen verkommeren. Het is een gemakkelijke bewering, die kennelijk niet beargumenteerd hoeft te worden. Dat refrein wordt ondertussen wel lustig meegezongen door instemmende koren.”

Collega's, deze situatieschets slaat nagels met koppen, maar helaas ook gaten in Debrabanderes eigen verzetsijver, want in het slot van zijn stukje pleit hij ervoor om er het bijltje bij neer te leggen, iets wat onze fractie in geen geval zal doen, al lijkt het tegen beter weten in. Ons verzet en onze bezwaren tegen een verdere verengelsing zijn van principiële aard, zeer zeker. Mag het nog even? Mogen we een kwestie als de taal waarin in onze gemeenschap onderwijs wordt gegeven, nog even weghouden van die waan van de weg, van modetrends of populistische ingevingen, of van het pragmatisme?

Dat laatste woord las ik in een artikel in Knack van december vorig jaar. Het werd gebruikt door de ‘líder máximo’ van de N-VA, om de koerswijziging van zijn partij te verantwoorden. Hij geeft toe dat het een moeilijk dossier is voor de N-VA. “Maar”, zegt hij, blijkbaar niet geheel zonder trots, “ik heb in de partij een koerswijziging naar het pragmatisme ingezet.”

Waarom is dat pragmatisme dan plots zo nodig? “Je mensen moeten ook kansen krijgen om mee te gaan in de wereld zoals hij is. Je instellingen moeten de mogelijkheid krijgen om competitief te zijn en buitenlandse studenten aan te trekken”, stelt hij.

Pragmatisch zijn, luidt het nieuwe ordewoord. Principes zijn misschien wel voor oubollige nostalgici. Velen in de N-VA zullen het graag horen, als ze het ten minste willen horen, uiteraard.

Qua argumentatie pro verengelsing is de heer De Wever overigens niet bijster origineel. Zijn mantraatje past perfect binnen de steeds maar weer herhaalde lippendienst aan de internationalisering en hoe die onvermijdelijk zou zijn. Politiek correct verwoord ook, zoals dat hoort bij pragmatici: ‘meegaan in de wereld zoals hij is’. Verder geen vragen bij stellen, zeker niet over zin en onzin. Of gaan we moeilijk doen?

Ja, collega’s, wij gaan moeilijk doen. En ons, met bijvoorbeeld professor doctor Alex Vanneste in een bijzonder lezenswaardig artikel in het ‘Tijdschrift voor onderwijsrecht en onderwijsbeleid’, de hamvraag stellen ten behoeve van wie en van wat er geïnternationaliseerd moet worden, en dan nog in die mate dat het Nederlands als onderwijs- en academische taal onder druk komt te staan.

Laten we het eerst over het aantrekken van buitenlandse studenten hebben. Het lijkt het hoofdargument van de anglofielen te zijn. Vanneste stelt terecht dat universiteiten niet verbergen dat zij, door meer in het Engels te doceren, meer buitenlandse studenten willen aantrekken, wat dan weer goed zou moeten zijn voor de financiering. “Wel”, vraagt de professor zich af, “gesteld dat de Engelstalige colleges en/of opleidingen inderdaad wel degelijk meer buitenlandse studenten zullen aantrekken, is het vooral de vraag of dat goede of excellente studenten zullen zijn.”

Ik citeer hem nog: “Vlaamse universiteiten lopen het risico in belangrijke mate studenten te krijgen die geen plaats meer vinden in Engelstalige topuniversiteiten in Amerika en Groot-Brittannië.” Onderzoek aan de universiteiten van Nijmegen en Maastricht, beide haantje-de-voorste in opperste verengelsing, leert dat Engelstalige opleidingen veelal minder goede buitenlandse studenten aantrekken. De competenties van die studenten zijn soms zo bedroevend laag dat het leidt tot protest van Nederlandse studenten.

Maar laat dat toch allemaal geen beletsel zijn: de kassa rinkelt! Zelfs dat is volgens Vanneste geen uitgemaakte zaak, omdat de Vlaamse universiteiten in de eerste plaats nog altijd met elkaar concurreren, als gevolg van de enveloppenfinanciering. Als ze proportioneel evenveel buitenlandse studenten aantrekken, maakt het voor de financiering, onderling bekeken, weinig uit. Maar de concurrentie zorgt wel voor een druk om buitenlandse studenten aan te trekken, waaraan geen enkele instelling ontsnapt. Vanneste, maar ook professor emeritus Jozef Devreese en Marc Reynebeau, stellen dat excellentie, veel meer dan verengelsing, universiteiten kan opstuwten in de o zo belangrijk geachte ‘rankings’. Universiteiten die excelleren, trekken automatisch buitenlandse studenten aan, en wel de goede. In het buitenland zijn er voorbeelden te over van eminente wetenschappers die niet in het Engels publiceren en zelfs weigeren dat te doen, maar die wel wereldvermaard zijn, precies door hun intrinsieke excellentie.

Waarom zouden de buitenlandse studenten overigens niet kennismaken met onze taal en cultuur, in plaats van met geradbraakt Engels? Het is de kerngedachte van filosoof Ger Groot, die zelf zijn horizon gevoelig vergroot zag, nadat hij in Parijs was gaan studeren. Een taal, zegt hij, is een manier van denken. “Onvervangbaar is wel de ontdekking van een ander land, een andere mentaliteit, een andere cultuur en dus vrijwel altijd een andere taal. En daar laten onze universiteiten, in hun enthousiasme voor het binnenhalen van buitenlandse studenten, het plotseling afweten.”

Groot stelt dat de weigering om buitenlandse studenten onder te dompelen in onze taal en cultuur, berust op twee hardnekkige vooroordelen. “Ten eerste: Nederlands is zo’n moeilijke

taal dat van vrijwel niemand geëist kan worden haar te leren. Ten tweede: alle Nederlanders en Vlamingen spreken uitstekend Engels – of althans in voldoende mate om met een buitenlander te kunnen communiceren. Beide veronderstellingen zijn onjuist. De eerste wordt weerlegd door onze krasse hypocrisie: wat wij van nauwelijks geletterde allochtonen op hoge toon zijn gaan eisen, wordt voor academici bijna een onneembaar obstakel geacht.” Geef toe, in dit ontwerp van decreet is dat in ruime mate wel voorzien. Ik ga verder met het citaat: “En dan ons eigen Engels. Wie zijn oor te luisteren legt heeft geen verdere toelichting nodig. Maar zelfs wanneer het gros van de Nederlanders die taal wél behoorlijk zou spreken, dan nog zouden ze het in de praktijk nauwelijks doen.”

Buitenlandse studenten worden dus al gauw buitenstaanders in onze samenleving waarin ze kort verblijven, en steken hier nauwelijks iets op van onze cultuur, onze manier van denken of onze mentaliteit. De meerwaarde van het studeren in het buitenland valt zo goed als helemaal weg. Nochtans is precies dat de filosofie van Erasmus: de uitwisseling van studenten promoten met als expliciet doel ook elkaars taal en cultuur te leren kennen. Hoe rijmt men dat met het feit dat de meeste Erasmusprogramma's Engelstalig zijn? De studentenmobiliteit wordt hierdoor wel verhoogd, maar in naam waarvan? Dat is een vraag van de immer nadenkende, en dus eerder vervelende professor Vanneste. Veel antwoorden heb ik daarop nog niet gehoord.

Via Erasmus komen we bij onze eigen studenten. Zij moeten dus “meegaan in de wereld zoals hij is”. In de eerste plaats dus door les te krijgen in steenkolenengels omdat er in hun opleidingsonderdeel een aantal Chinezen, een Portugees en twee Italianen zitten. Ik trek het wat op flessen, ik geef het toe.

In het ontwerp van decreet worden aan de kwaliteit van dat Engels eisen gesteld, maar, zoals ik in de commissie al heb gezegd, vrees ik toch dat het niet al te veel zoden aan de dijk zal zetten. Het Engels is ondertussen gefragmenteerd in Englishes of vernalen tot Globish of Broken English. Engelse moedertaalsprekers worden tegenwoordig de finesses van dat Globish of continentaal Engels bijgebracht, omdat ze van die taal – die wemelt van de letterlijke vertalingen uit de respectieve moedertalen van de sprekers – toch niets meer begrijpen. Meertaligheid lijkt plaats te maken voor een verarmde tweetaligheid: de moedertaal, die minder en minder geschikt wordt voor academisch gebruik, en een soort van basis-Engels.

Dat staat – ik zeg het nogmaals – haaks op de Erasmusgedachte. Het levert Europa bovendien uit aan een eenzijdig Angelsaksische kijk op de wereld. Hoogleraar en psycholoog Douwe Draaisma noemt het kernachtig “het verdriet van de kosmopoliet”: de veronderstelde weidse blik op de wereld wordt door het gemakkelijke gebruik van een basis-Engels eerder ondermijnd dan gepraktiseerd. Andere culturen, denkstijlen en tradities dan de Angelsaksische worden simpelweg niet meer ontsloten.

Goed, zult u zeggen, maar meegaan in de wereld betekent ook zoveel als weggaan uit Vlaanderen en ergens in het buitenland gaan studeren. Zeer zeker, op voorwaarde dat het niet alweer in hetzelfde steenkolenengels is, uiteraard. Laat onze jeugd zich laven aan het academisch Frans, Duits, Italiaans, Spaans, Engels – in Groot-Brittannië of Amerika, zeer zeker – of Russisch. Of voor mijn part ook Deens, Litouws, Slovaaks of IJslands. Als het maar niet de Angelsaksische nivellerende eenheidsbrij is die vandaag al te dikwijls wordt opgediend.

Voorzitter, er valt veel te zeggen over dit onderwerp, veel meer dan mogelijk is in het tijdsbestek dat mij is toegelaten.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer Van Dijck, ik kan in heel wat van uw argumenten inkomen. Het is inderdaad een heel moeilijke en delicate discussie. Het is echter niet de eerste keer dat we die discussie voeren. Twee jaar geleden werd hier een motie van aanbeveling voorgelegd. Daar stonden de versoepelingen – of alleszins toch de belangrijkste – die nu via

dit ontwerp van decreet worden aangebracht in de taalregeling eigenlijk al in. Ze waren niet uitgewerkt. Sommige punten werden letterlijk overgenomen; andere principes werden omgezet.

U was destijds een periode geen parlements lid en bent pas teruggekeerd begin oktober 2010. Maar uw fractie heeft destijds die motie van aanbeveling goedgekeurd. Een aantal andere fracties hebben die motie niet goedgekeurd, omdat ze in de ogen van die fracties niet ver genoeg ging in de taalregeling. U hebt u aangesloten bij het compromis. Dat is eervol. Alleen begrijp ik uw houding nu niet. Nu het moet worden uitgewerkt en omgezet in een ontwerp van decreet, valt u het plots af. Ik begrijp dat uw fractie u naar het spreekgestoelte stuurt. Aangezien u hier destijds niet was, bent u ongeveer de enige die de motie niet persoonlijk heeft goedgekeurd. Al uw collega's hebben dat wel gedaan. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

Het is op basis van die motie dat de uitwerking heeft plaatsgevonden.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, collega's, het is inderdaad een heel belangrijk debat. Er is niet over één nacht ijs gegaan bij de uitwerking van dit ontwerp van decreet. Er is heel veel over gesproken. Tijdens de hoorzittingen kwam het heel uitvoerig aan bod. Je moet ook niet doen uitschijnen dat men datgene wat kan ook verplicht moet doen. Misschien kunnen we er straks wat dieper op ingaan tijdens ons betoog.

De volgende beeldspraak illustreert wat ik bedoel. In de oude regeling stond de voordeur open, niet ver, maar er waren toch heel wat achterpoortjes. De voordeur is inderdaad iets verder opengegaan, maar we hebben ook getracht – ik deel die bekommernis volmondig – onze anderstalige opleidingen op een goed niveau te geven, ze kwaliteitsvol te maken. Dat is eenieders betrachting.

Wij willen alleen anderstalige opleidingen als ze voor een meerwaarde zorgen. Dat mag dan niet in steenkolenengels gebeuren. Dat is de betrachting van de decreetgever. Een aantal punten waar kritiek op was, is weggelaten. Zo is het equivalent per provincie weggevallen, en wordt dat equivalent op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap bekeken.

Diegenen die ons betichten van provincialisme, vinden nu dat dit antidemocratisch is. Ik ben mij bewust van de opdracht van Vlaanderen, maar wij moeten er ons ook van bewust zijn dat Vlaanderen op mondiaal vlak niet groot is. Wij hebben het provinciaal equivalent voor een aantal opleidingen die dikwijls enkel op papier bestaan – vaak betreft het masters na masters – weggewerkt. Het equivalent wordt op Vlaams niveau bekeken.

Uw bekommernis is ook die van de meerderheid en van de Open Vld-fractie, al zullen straks de Open Vld'ers zelf wel spreken. Uitgaande daarvan hebben wij een billijke oplossing uitgewerkt waar voldoende eten en drinken in zit voor iedereen die het universitair en hoger onderwijs kwaliteitsvol wil uitbouwen.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Voorzitter, minister, collega's, ik heb twee opmerkingen. Een: ik zal het straks nog hebben over de taalregeling. Ik zou het ook spijtig vinden dat het debat over een ontwerp van decreet als dit, dat zo essentieel is voor de hertekening van het onderwijslandschap in Vlaanderen, wordt beperkt tot een debat over het gebruik van andere talen dan het Nederlands. U hebt aangekondigd dat u daarover uitgebreid zou tussenkomen, en dat is ook uw goed recht. Maar u mag niet laten uitschijnen dat het Vlaams Parlement over één nacht ijs is gegaan. Integendeel: wij hebben hoorzittingen over alle aspecten van het ontwerp van Integratiedecreet georganiseerd, met inbegrip van debatten over de taalregeling. Voor- en tegenstanders – ook rabiate tegenstanders – zijn aan het woord gekomen.

Wij hebben ervoor gekozen om niet de weg van Nederland op te gaan, waar iemand die een masteropleiding wil beginnen de TOEFL-test moet afleggen: Test Of English as a Foreign

Language. Daar wordt gedoceed in het Dungleish, een Hollandse, weinig kwaliteitsvolle variant van het Engels. En aan die kwaliteit en omkadering hebben wij ook iets willen doen. Daarom is het goed dat mensen van verschillende politieke families samen zitten en elkaar proberen te vinden. Sommige collega's wilden verder gaan. In de publieke opinie zijn er zo nog wel. Anderen, zoals u, vinden dat dit te ver gaat. Maar wij hebben elkaar gevonden op het vlak van de kwaliteitseisen.

Wie wil lesgeven in een andere taal – zeg maar het Engels – en zijn master of doctoraat niet aan een universiteit heeft behaald waar die vreemde taal de voertaal is, zal moeten bewijzen dat hij die taal machtig is op het C1-niveau van het Europees referentiekader. Dat is een zeer hoog niveau, al denk ik niet dat het voor professoren onhaalbaar is. Als domme politica heb ik het vorige week in een andere vreemde taal goed gedaan, dankzij ons excellent volwassenenonderwijs. De mensen van het volwassenenonderwijs staan klaar om de professoren erg consequent en consciëntieus te testen op hun kennis van het Engels.

En ten slotte, om ervoor te zorgen dat wie nu les geeft in wat u 'steenkolenengels' noemt of 'Vlengels', dat niet blijft doen, is de uitzonderingsregel geschrapt die de heren professoren voor zichzelf hadden ingeschreven waarin stond dat wie al drie jaar les gaf in slecht Engels, dat ad vitam aeternam kon blijven doen.

Wat onze cultuur betreft, wie hier komt doceren en geen Nederlands beheerst, zal vooraleer hij of zij kan worden benoemd, moeten bewijzen dat hij of zij een B2 heeft op het Europese referentiekader en dus in staat is om op een onafhankelijk niveau als een onafhankelijk gebruiker in het Nederlands te communiceren met zowel studenten als met collega's als met andere mensen in de maatschappij.

We hebben echt een heel evenwichtige regeling uitgewerkt waarbij we de Hollandse val wetens en willens hebben vermeden. (*Applaus bij de meerderheid en bij Open Vld*)

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Eigenlijk heeft de heer Van Dijck zelf het argument gegeven waarom we in het Engels moeten lesgeven. Als we ervoor willen zorgen dat in de toekomst onze kinderen goed Engels spreken en inderdaad niet in het 'Globish' of zo vervallen, is het beter dat ze de taal in hun opleiding leren.

Mijnheer Van Dijck, ik heb u ook enorm horen fulmineren tegen het Engels, maar nergens in de regelgeving staat dat het het Engels moet zijn. De facto zal het wel het Engels worden, daarmee ben ik het eens, maar het is niet uitgesloten dat er opleidingen in andere talen kunnen komen. Ik vind dat volledigheidshalve ook mag worden gezegd dat dit kan als er behoefte aan is. Ik kan me voorstellen dat dit in de toekomst het geval is voor het Duits, want we zijn enorm verweven met de Duitse economie. Het is dus niet alleen mogelijk voor het Angelsaksisch, ook voor andere talen, ook al is het het Engels nu en zeker de komende twintig jaar, zoals het Latijn destijds. We zullen zien hoelang het nog zal duren.

Zoals anderen al hebben gezegd, is dit een heel evenwichtige regeling. Het is intellectueel oneerlijk om te verwijzen naar Nederland. We hebben juist de Nederlandse valkuilen vermeden en we hebben lessen getrokken uit Nederland. Wat hier voorligt, is een mooie verzoening van enerzijds het behoud van het Nederlands als wetenschappelijke taal en van anderzijds de behoefte en de noodzaak aan het kunnen studeren in het Engels, daar waar het relevant is en de democratisering van ons onderwijs niet in het gevaar brengt.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, het is ook nuttig om even te verwijzen naar een heel boeiende gedachtewisseling die we daarover hebben gehad met de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie (IPC) op 11 juni in Den Haag met de Vlaamse en de Nederlandse collega's. Het debat lag in de lijn van de zaken die we hier hebben verteld. Ik vond het nuttig voor het verslag om er even naar te verwijzen.

De heer Wim Van Dijk: Ik ga even in op de interventie. Het spijt me ook dat de taalregeling geen apart ontwerp is. Dan hadden wij daar inderdaad apart over kunnen discussiëren en dan hadden we de discussie over de integratie niet moeten ‘bevuilden’ met deze nevendiscussie – een discussie die mij, voor alle duidelijkheid, heel veel waard is. Het was inderdaad beter geweest indien ze apart waren. Dan had mevrouw Moerman de opmerking niet moeten maken.

Iets over de vergelijking met Nederland. Ik vergelijk ons niet helemaal met Nederland, maar ik vind de verwijzing naar Nederland die u maakt, eigenlijk ook geen topargument. Het is zoals reageren op “uw hof ligt er slecht bij”, met “ja, maar die van mijn buurman is helemaal een ramp”. Zo kunt u natuurlijk alles beargumenteren.

Ik vind onze regeling nu te ver gaan. En het is waar: het is een compromis. Het is een doorwrocht compromis. Mevrouw Moerman gebruikte in de commissie een mooie beeldspraak voor onderdelen van de taalregeling. Ze zei dat als een ontwerp door de interkabinettenwerkgroep passeert, het begint als een Arabische volbloed en eindigt als een kameel. Voor stukken daarvan is dat inderdaad zo. U zegt dat een compromis eerbaar is, en dat zal wel zijn. Het is ook zo dat de deur misschien wat meer opengezet werd, maar er staan ook meer grendels op en kwaliteitseisen. Op zich zijn wij daar niet tegen, maar het is een bijzonder ingewikkelde regeling geworden. Een kat vindt er haar jongen echt niet in terug. Voor ons is het een slechte vertaling van wat in de motie stond. Ik verheer ook niet dat we de discussie intern hebben gevoerd, en er is zoiets als voortschrijdend inzicht, elke fractie kent dat wel.

Wij hebben deze discussie ook eens teruggeplaatst in de tijd en bekeken wat wij hebben gedaan bij elke stap waarbij ‘verengelsing’ opdook en wat toen de argumenten waren, van verschillende fracties. Het is elke keer een beetje meer en ik denk dat het zeker niet de laatste keer is dat we in dit huis – al zal het wellicht zonder mij zijn – over dit onderwerp zullen discussiëren. (*Opmerkingen*)

Het kan over vijf of tien jaar zijn, dat weet je nooit. Menig tegenstander van de verengelsing heeft de vrees uitgedrukt dat aan de einder een duale samenleving wacht. Dat lijkt vandaag een overtrokken gedachte, en toch. Onze geschiedenis is er één van strijd om in onze eigen moedertaal onderwijs te krijgen tot op het hoogste niveau. Het is bijna een wonder dat dat ons gelukt is. Die emancipatie wordt steeds meer op de helling gezet.

De verwijzing naar Nederland, ‘waar het nog veel erger is’, klinkt daarbij wat al te gemakkelijk, wel wetend dat ook na deze wijziging de instellingen niet zullen afdalen om meer te eisen. De verdediging van het Nederlands wordt steeds meer als een achterhoedegevecht bestempeld en men vergeet dat 90 procent van onze studenten nog altijd in eigen land werk zal vinden en daarbij in overgrote mate het Nederlands zal gebruiken.

Er dreigt functie- en prestigeeverlies voor onze taal en dan moeten toch de alarmbellen beginnen te schellen. Functie- en prestigeeverlies leiden immers tot achteruitgang van een taal. Het lijkt er sterk op dat veel Vlaamse en Nederlandse beleidsmakers dat prestigeeverlies al voor lief nemen, meer zelfs: ze zijn ervan overtuigd dat onze taal inderdaad minder weegt dan andere talen.

En daar komt Marc Reynebeau om het hoekje kijken: hij waarschuwt dat kardinaal Mercier straks postuum nog gelijk krijgt, een eeuw na de vernederlandsing van de Gentse universiteit. Lachwekkend? Nu wellicht nog wel, maar in de toekomst misschien niet meer.

Overal in de wereld schermden, en schermen nog, de elites zich af van het gewone volk door het spreken van een andere taal. Het bevrijdde hen van democratische controle door een volk dat hen toch niet begreep. De ware ‘misdaad’ van Galilei was niet dat hij betoogde dat de aarde rond de zon draait, want dat had Copernicus al voor hem gedaan. Zijn misstap was dat hij dat in de volkstaal deed, zodat het gemene volk er kennis van kon nemen. Dat was in de ogen van de kerkelijke elite toen een groot gevaar.

Minister Pascal Smet: Mijnheer Van Dijck, nu lijkt het toch of u op een andere planeet begint te leven. Als we het dan toch over Galilei hebben, vraag ik me af of u het onderzoek hebt gelezen, ik neem aan van wel. De kennis van het Engels bij onze scholieren, voor wie het Engels de derde taal is of de tweede vreemde taal, is in vergelijking met de rest van Europa, waar het Engels de tweede taal is of de eerste vreemde taal, heel goed.

U probeert nu te doen alsof het Engels een taal van de elite zou worden, doordat we aan onze universiteiten en hogescholen in beperkte mate het Engels willen toelaten waar het relevant is. Ik heb dat ook gehoord bij sommige commentatoren. Dat vind ik een bijzonder merkwaardig argument.

Ten eerste spreken veel Vlaamse kinderen tout court – dat zeg ik nu in het Frans – Engels. Er is al niet zo veel elitairs aan. Gelukkig dubben wij onze televisieprogramma's niet, zodat ze er al heel snel mee in contact komen en het Engels gaandeweg leren.

Ten tweede, als u dat argument toch zou willen gebruiken, hebt u er alle belang bij om het mogelijk te maken dat iedereen aan de universiteit in het Engels kan studeren. Als we al mee zouden gaan in uw redenering dat het Engels een taal voor de elite is – wat het niet is –, hebben we er toch alle belang bij om die taal open te trekken voor iedereen. Dus moet u er toch voor pleiten om juist via het onderwijs die taal aan te leren en te zorgen dat iedereen in die taal kan studeren.

Uw argument snijdt geen hout. Het is niet eens logisch. U hebt er alle belang bij om dat voor die kinderen aan te bieden. Als u het Engels komt afschilderen als een taal voor de elite, leeft u toch op een andere planeet.

De heer Wim Van Dijck: Minister, u ziet het gevaar niet echt. Ik leef niet op een andere planeet. Ik schets misschien een toekomstbeeld. Er is overigens een verschil tussen een taal aanleren en vakken doceren in die taal. Fysica en chemie doceren in het Engels, dat is nog iets anders. Ik ben het ermee eens dat taalkennis zeer belangrijk is voor onze jeugd die alleen Engels kent; ook Duits en Frans zijn belangrijk. Dat is waar. Het niveau van de Vlaamse leerlingen is wat dat betreft zeer goed.

Luther was in de eerste plaats een ketter omdat hij de Bijbel in het Duits vertaalde. De triomf van de Verlichting was minder de wetenschap dan het delen van kennis met het volk. Met de huidige verengelsingolf is een mechanisme in gang gezet dat vanuit democratisch oogpunt niet te legitimeren is. De nooit geziene emancipatie die de vernederlandsing van ons onderwijs heeft teweeggebracht, wordt op de helling gezet. De zo geroemde tweede democratiseringolf dreigt uiteen te spatten op de Engelse golfbrekers die men ondertussen verwoed heeft aangelegd.

Het was onze voormalige collega Dirk De Cock die in 2008 al opmerkte in De Standaard dat de keuze voor het Nederlands voor hem een progressieve keuze betekende. Gesteld tegen het pleidooi pro Engels van de conservatieve pragmaticus De Wever, zou je hem nog gelijk geven ook. Voor de Cock was “spielerei met de decreten voor het hoger onderwijs niet aangewezen en al helemaal niet met betrekking tot de onderwijstaal”.

Wel, collega's, voor ons ook niet. Vandaar dat wij net als in de commissie amendementen hebben ingediend. Het amendement in hoofdorde schraagt mijn betoog en schrapte de hele taalregeling uit het ontwerp. De amendementen in bijkomende orde hebben tot doel de voorgestelde versoepeling af te zwakken. Ze laten de grendels en de vereisten aan docenten helemaal intact. Ze hebben een afzwakking tot doel. Die amendementen komen – ik herhaal het maar ten behoeve van de N-VA-collega's – uit de brede schoot van de Vlaamse beweging.

Voorzitter, ik besluit met een citaat van de dikwijls dwarsliggende epidemioloog Luc Bonneux: “Scientia vinceret tenebras, kennis verdrijft de duisternis. Dat kan slechts als de mensen je begrijpen. De taal van de ware kennis is niet het Engels, maar de taal van je moeder.” Ik kan dat alleen maar beamen. Ik dank u. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Voorzitter, minister, dames en heren, het is vandaag bijna dag op dag twee jaar geleden: op 8 juli 2010 keurde het parlement in dit halfroond een aanbeveling goed over de toekomst van het Vlaams hoger onderwijs. De Vlaamse Regering besliste daarop, net voor het zomerreces, om die aanbevelingen uit te voeren.

Wat hier nu voor ons ligt, is het resultaat van twee jaar overleg met de hogeronderwijsinstellingen, met de associaties, met de studenten, het personeel en zijn vertegenwoordigers over de implementatie van deze hervorming. En ook, laat het ons niet vergeten, het financieel kostenplaatje dat daaraan is verbonden.

Hoofdmoot vandaag is de integratie. Het is te zeggen: de overdracht van de academische hogeschoolopleidingen naar de universiteiten met ingang van het academiejaar 2013-2014. Dat geeft iedereen een academiejaar de tijd om zich aan te passen en alle praktische en reglementaire schikkingen te treffen. Dat betekent in mensentaal dat 22.000 studenten in dat academiejaar zullen overgaan van de hogescholen naar de universiteiten. Er zijn uitzonderingen: een heel specifieke is de Hogere Zeevaartschool, maar er zijn ook de hogere kunstopleidingen.

Daar wordt gekozen voor het oprichten van ‘schools of arts’, en dat eveneens in navolging van onze aanbevelingen, die organisatorisch geënt zijn op de hogescholen, maar een gezamenlijk bestuur met de universiteiten hebben. Het omgekeerde geldt ook: de vertegenwoordiger van die school of arts zal ook in de onderzoeksraad van de universiteit zetelen.

Is deze hervorming nu een eindpunt? Misschien niet, maar alvast wordt een stabiel kader gecreëerd voor de komende tien jaar. Daarmee gaan we verder op de weg die al werd ingeslagen in 2003, met het zogenaamde Structuurdecreet. Door de integratie van die academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten wordt de versnippering van mensen en middelen vermeden. Er is sprake van een verdere kwalitatieve inbedding in het wetenschappelijk onderzoek, die ook al was ingezet met het Structuurdecreet. Zo krijgen we een volledig binaire structuur, inhoudelijk, maar ook institutioneel-structureel.

Voor bepaalde hogescholen die konden bogen op een hoogstaand academisch track record – het spijt me dat ik dit woord gebruik, ik bedoel een palmares, maar dat is dan ook weer geen Nederlands woord, maar u weet wat ik bedoel – was het even slikken. Soms was het meer dan dat en was er wat protest omdat ze hun kinderen, hun academische opleidingen, moesten overdragen aan de universiteiten. Zo gaat het echter ook met echte kinderen: op een bepaald moment moet men kunnen en durven loslaten.

Ook de profilering en de plaats van de professionele bacheloropleidingen zullen er nu duidelijker op worden. In dat verband wil ik erop wijzen dat de plaats en de rol van de associaties zo mogelijk nog belangrijker zal worden. Als we immers ook in het hoger onderwijs echt af willen van de waterval, dan moet het mogelijk zijn om, met het oog op het zalmpincipe, waarbij men tegen de stroom in zwemt, van de hogeschool – en eventueel ook na hbo5 – naar academische opleidingen te kunnen gaan. We moeten er dan dus voor zorgen dat die op- en overstappen optimaal worden ontwikkeld, om die bovenwaartse mobiliteit te stimuleren. Het is aan de associaties om ter zake hun rol te spelen.

Wat we niet willen is een cesuur, het doorknippen van de navelstreng tussen hogescholen – of moet ik nu university colleges zeggen – en universiteiten, noch qua opleiding, noch qua onderzoek. Het is wel zo dat heel deze hervorming er, zelfs na de goedkeuring van dit ontwerp van decreet door dit parlement, pas zal komen als er ook in het federale parlement een aanpassing komt van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs. Het is immers nog altijd de federale wetgever die de grondwettelijke geregelde bevoegdheid heeft voor de minimale studieduur op een bepaald niveau. Daarom bepaalt het ontwerp expliciet dat het pas in werking zal treden wanneer die federale wet is

aangepast. Minister, hoewel ik heb vernomen dat twee van onze collega's ter zake in het federale parlement nog voor het zomerreces het nodige zullen doen, zou ik toch willen vragen hoe ver het daar nu mee staat, zodat we niet worden gegijzeld door een stilstand.

Minister Pascal Smet: We hebben de afgelopen weken heel intens overlegd met de Duitstalige en de Franse Gemeenschap, en ook met de federale overheid. Er is een akkoord tussen de diverse gemeenschappen over een tekst, die vandaag zal worden ingediend in de Senaat. Die tekst is ondertekend door de Vlaamse partijen die dat willen, en ook door de Franstaligen. Uiteraard hebben diegenen die dit hier hebben geregeld, al gezegd dat ze dat willen doen. Het is de heer Durnez die die handtekeningen verzamelt in het federale parlement. We hebben hoop dat dit misschien nog voor het zomerreces zou kunnen worden goedgekeurd. U weet immers dat men ter zake wat overuren moet maken deze zomer. Als dit niet voor de zomer kan, dan zal er kort na het zomerreces over worden gestemd. Ik zou zeggen: no worries.

Mevrouw Fientje Moerman: Als u dat zegt, dan maak ik me voor één keer ook geen zorgen.

Minister Pascal Smet: Niet overtuigend. (*Gelach*)

Mevrouw Fientje Moerman: Ik heb zo al veel ongelukken zien gebeuren bij mensen die zeker waren dat iets zou worden goedgekeurd, terwijl dat uiteindelijk door onvoorziene omstandigheden niet gebeurde. Zoals Popper echter zei: "Optimism is a moral duty." Ik aarzel echter om te citeren, want vorige week heb ik een groot liberaal politicus op de radio horen spreken over de badkuip van Aristoteles, en ik durf me zeker niet op hetzelfde niveau te plaatsen.

Er wordt voor deze hervorming ook geld uitgetrokken, een klein kwart miljard euro of een groot kwart miljard euro tot 2023. Om precies te zijn gaat het om 229,5 miljoen euro. Dat is nodig, niet alleen om de integratie te bewerkstelligen, maar ook om de omkadering van studenten door academisch personeel opnieuw op een hoger peil te brengen. We hebben in de afgelopen decennia gezien dat die omkadering gezakt is door de groei van het aantal studenten. Het aantal wetenschappelijke personeelsleden is gestegen, maar het academisch personeel wordt steeds zwaarder belast.

Ik wil het nog even hebben over de taalregeling omdat die heel gevoelig lag en bij sommigen nog altijd gevoelig ligt. Het Vlaams Parlement, en met name de Commissie ad hoc Hoger Onderwijs, heeft dit item op de agenda gezet. Dat gebeurde niet zomaar, maar omdat in de academische wereld al voorbereidend werk was verricht in het kader van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR). Men vroeg op basis van gepercipieerde noodzaak vanuit het veld om een aanpassing te doen. We hebben hier uitgebreide hoorzittingen over georganiseerd waaronder een specifieke hoorzitting over de taalregeling. Ik denk dat we de juiste weg hebben gekozen, geen Nederlandse piste met een ongebreidelde verengelsing van het hoger onderwijs, maar wel een evenwichtige oplossing waarbij het Nederlands de onderwijs- en de bestuurstaal blijft in het hoger onderwijs. Er komt echter wel ruimte voor anderstalige opleidingsonderdelen zowel op bachelor- als op masterniveau. Sommigen hebben opgeworpen dat dit niet noodzakelijk was op bachelorniveau of zoals nu ook een amendement ter tafel ligt, dat dit beperkt moest worden tot bijvoorbeeld het laatste jaar.

Zowel het ene als het andere is onjuist. Ingrijpen in de bacheloropleiding zou voor de wetgever getuigen van weinig vertrouwen in het hoger onderwijsveld. Zij zijn het best geplaatst om in de veelheid van opleidingen die we hebben, te kiezen waar dat in een bepaald opleidingsonderdeel past. Dat is niet aan het parlement, het parlement moet wel de ruimte scheppen. Als we het omgekeerde doen, gaan we overreguleren.

We moeten dit ook doen op bachelorniveau. Er is een Europese doelstelling die bepaalt dat studenten de kans moeten hebben om elders in Europa te gaan studeren. Daar staat ook een streefcijfer op. We moeten ons echter niet verstoppen achter Europese doelstellingen, we moeten nadenken over de vraag of het wenselijk zou zijn dat we een polyglotte academische

elite hebben die in heel Europa studeert en daarnaast een hoog opgeleide professioneel geschoolde massa werkrachten die gevormd wordt in de professionele bacheloropleiding en aan wie we deze internationale contacten zouden ontzeggen. Dan zouden we pas elitair bezig zijn.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Mevrouw Moerman, u zegt dat internationale contacten mogelijk moeten zijn en dat die leerlingen overal in Europa moeten kunnen studeren. Dat was al gedeeltelijk het geval met Erasmus. Bij die Erasmusopleiding was het wel essentieel dat men de taal kende. Ik heb veel collega's gehad die destijds naar Italië gingen studeren, maar die zorgden er dan wel voor dat ze Italiaans kenden. Gingen ze naar Duitsland, dan zorgden die studenten ervoor dat ze de Duitse taal voldoende machtig waren. Dat lijkt me essentieel in die internationale contacten. Waarom moeten wij dan Engelstalige opleidingen organiseren voor studenten die hier komen studeren?

Mevrouw Fientje Moerman: In het decreet is er geen sprake van Engels, maar van anderstalige opleidingsonderdelen.

De heer Wim Wienen: De minister heeft ook duidelijk gezegd dat dat de facto het Engels zal worden.

Mevrouw Fientje Moerman: In de realiteit zal het vaak het Engels zijn, maar wij laten ook ruimte voor andere talen. U zult toch niet ontkennen, mijnheer Wienen, dat men ook in het buitenland, waar men mogelijk de lessen volgt in de taal van het land, andere lessen volgt in een lingua franca die door velen, ook de studenten van dat land, wordt gedeeld.

Het is belangrijk voor ons dat onze studenten ergens anders gaan, maar niet iedereen leert de taal van het land waar hij of zij gaat studeren. Soms gaat men studeren in landen met een taal die men niet geredelijk oppikt. Mocht ik voor zes maanden naar Finland mogen gaan om in het kader van Erasmus aan een Finse universiteit te studeren, dan zou ik dat echt niet kunnen in het Fins, ik mag dan nog een zomercursus hebben gevolgd – hoewel een Finse vriend van mij zegt dat het heel simpel is en dat zij het allemaal als kind leren. We weten natuurlijk allemaal wat we bedoelen, het is helemaal niet zo eenvoudig. Dus ja, we moeten die mogelijkheid scheppen voor onze eigen studenten, en voor andere studenten die naar hier komen. En het moet ook kunnen op bachelorniveau.

Er is hier gezegd dat de regeling ingewikkeld is. Het controlemechanisme was bij ons in het parlement vrij simpel uitgewerkt. We gingen ervan uit dat als je iets moet controleren, je gewoon kunt zien of er niet te veel in een andere taal wordt gedoceerd, aangezien je het programma hebt van elke student. Ik heb de minister inderdaad verweten dat het controlemechanisme geen Arabische volbloed meer is – of moet ik zeggen een Belgisch warmbloedpaard, want die zijn heel gegeerd in de wereld en zijn economisch heel belangrijk –, maar een kameel, en niet zomaar een kameel, maar een lelijke kameel.

Het controlemechanisme is inderdaad ingewikkeld geworden. Dat is de eigenheid van een onderhandeling in een interkabinettenwerkgroep (IKW). Maar dat zal er ons niet toe brengen het geheel te verwerpen. Met het controlemechanisme op zich heeft uiteindelijk, behalve de overheid en de instellingen, niemand te maken. Daar is de individuele student niet door geschaad op dit moment.

Het systeem zelf is vrij simpel. In de bachelors mag er maximum 6 procent anderstalig zijn over heel Vlaanderen, en mag 18,33 procent van de opleidingsonderdelen over de 180 studiepunten, in studiepunten worden uitgedrukt in een andere taal. Op masterniveau zijn er twee mogelijkheden. Ofwel komt er een anderstalige masteropleiding. Dat is als je meer dan 50 procent van de opleidingsonderdelen in een andere taal geeft. Dan moet je langs de erkenningscommissie passeren, en dan mag in heel Vlaanderen niet meer dan 35 procent van de masteropleidingen als dusdanig zijn gekwalificeerd.

Voor de andere masteropleidingen geldt dat er een kwaliteitscontrole is door de regeringscommissarissen en de instellingen zelf, en dan mag niet meer dan 50 procent van de master, bij sommige 60, bij de meesten 120 studiepunten, in een andere taal zijn. Dat is een equitabel compromis, waarbij compromis hier geen vies woord is. Er zijn collega's die iets reticenter zijn dan anderen, en zij hebben aangedrongen op kwaliteitscontrole en omkadering, niet tot grote vreugde van de universiteiten, die het helemaal niet zagen zitten dat ze moesten zorgen voor taalopleidingen voor studenten die dat willen. Ze doen dat wel, maar ze wilden niet dat hen dat werd gezegd.

Wij hebben gezegd: nee, als je wilt doceren in een andere taal, dan moet je toekijken op de kwaliteit van je lesgevers en ook nagaan of je studenten dat wel kunnen. En de kwaliteit van de lesgevers is essentieel. Veel mensen denken: mijn professoren hebben een C1 in vakliteratuur, maar misschien maar een B2 in het Engels. Een C1 in vakjargon, wat is dat? Lood, plumbum, dat is Pb in het Chinees, in het Engels, in het Frans, in het Nederlands, maar kun je daarom een les doceren aan een universiteit in een verstaanbaar Engels? Neen. Daarom hebben we gezegd: we moeten de kwaliteit van professoren controleren.

Ik zal u een anekdote vertellen over de Nederlandse ervaring, die helaas waar is. Vorig jaar ben ik op opleiding geweest voor de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) in Nederland. Daar laat men proffen doceren in iets wat voor Engels doorgaat. Bij sommigen is het dat ook.

Als er dan bottum-upevaluaties komen van de studenten en die beklagen zich over de kwaliteit van dat Engels, dan is het normaal dat het instellingsbestuur de professoren roept en zegt: heren, zou u zich niet een beetje bijscholen? Die instellingsbesturen kregen toen echter het volgende te horen: wij zijn professoren, wij weten wat we kunnen en wij moeten niet worden bijgeschoold.

Dat hebben we proberen te vermijden, mijnheer Van Dijck. Het zal misschien lastig zijn voor professoren om een testje af te leggen, maar ze nemen constant examens af van anderen. Ik denk dat ze ook wel een testje moeten kunnen ondergaan, en dan nog over Engels. Dat zal hen wel lukken. We hebben excellent onderzoekspersoneel, excellent academisch personeel. Ik denk niet dat er in Vlaanderen nog veel problemen zullen zijn.

De equivalentieregel blijft bestaan, niet meer op het niveau van de provincie maar op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap. Uit de hoorzittingen is gebleken dat ook dat noodzakelijk is. We hebben getuigenissen gehoord over opleidingen waar men vraagt om de opleiding gemeenschappelijk te organiseren met een ander land, met Nederland, als er voor Vlaanderen en Nederland samen, acht of tien kandidaten zijn op één jaar voor heel gespecialiseerde gebieden. Op zo'n moment een equivalentieregel behouden, is absurd op provinciaal niveau en ook op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap. Op dat moment kan ook een afwijking worden gevraagd waarbij het politieke en het academische niveau hun zeg hebben.

In het algemeen hebben we een evenwichtige taalregeling uitgewerkt. Ik sta daar compleet achter. We hebben de meningen van de enen en de anderen gecombineerd. Trouwens, mijnheer Van Dijck, het is niet de bedoeling om het Nederlands te amputeren van de academische component. Als je dat stuk wegneemt uit een taal, begint het verval van die taal, daar hebt u 100 procent gelijk in. Dat willen wij niet. Daarom blijft het Nederlands de onderwijstaal. Dat betekent niet dat we ons van de rest van de wereld moeten afzonderen.

Ik sluit hiermee het hoofdstuk taalregeling af. Ik wil nog wel iets zeggen over degenen die het moeten verwezenlijken, het personeel. De grote verdienste van die twee jaar is dat men bevredigende regelingen heeft uitgewerkt voor iedereen, zowel het academisch personeel als het Administratief en Technisch Personeel (ATP), waarbij het ontstaan van een onproductief sociaal passief werd vermeden via de creatie van het zogenaamde integratiekader. Inzake pensioenregelingen werden de noodzakelijke federale aanpassingen al in de wet doorgevoerd, dat is een lichtpunt.

Collega's, naast dit grote ontwerp van decreet, het ontwerp van Integratiedecreet, liggen er ook een aantal kleinere voorstellen van decreet voor waarvan sommige met een bijzondere meerderheid moeten worden goedgekeurd. Een aantal aspecten van de integratie zelf moeten via een bijzonder decreet worden geregeld. Het betreft de deelname van publiekrechtelijke hogescholen in associaties en bepaalde aspecten van de schools of arts. Er worden ook nieuwe publiekrechtelijke hogescholen in het leven geroepen via omvorming of fusie van bestaande Vlaamse, autonome en provinciale hogescholen en de bestuurlijke werking en organisatie van de overige publiekrechtelijke hogescholen wordt ook gestroomlijnd. We hebben ook een 21e-eeuwse invulling gegeven aan het begrip pluralisme in de zin van een actief pluralisme. Dat is maar goed ook.

Ten slotte, collega's, nog enkele woorden over de wijzigingen van het statuut van de universiteiten van Gent, Antwerpen en Hasselt. Reeds jaren is de Universiteit Gent vragende partij voor de aanpassing van haar rigide geregeld statuut. Ook de ad-hoccommissie had zich in haar aanbevelingen uitgesproken om: "een vergelijkbare autonomie en beheerstructuur toe te kennen als die waarover de vrije instellingen vandaag reeds beschikken." Ze wil dat toekennen aan de publiekrechtelijke instellingen zoals de UGent en de Vlaamse autonome hogescholen.

Wat betreft de UGent heeft het parlement maximaal rekening gehouden met de wensen van de instelling zelf, waarvan met stip op één en twee: de wens naar grotere delegatiemogelijkheden van de raad van bestuur naar het bestuurscollege en het behoud van het participatiemodel dat eigen is aan het pluralisme van de UGent. Dat was de expliciete wens van de universiteit, en we hebben die gerespecteerd.

We hebben het participatiemodel echter uitgebreid tot ook de meest fundamentele tweedeling in onze samenleving, namelijk die tussen de geslachten. Het moet me van het hart: de UGent is er als enige in 'geslaagd' – al is dat niet het juiste woord – om in 2011 het aantal nieuwe vrouwelijke docenten te zien dalen, in plaats van te zien stijgen. De UGent heeft bovendien drie maanden geleden een raad van bestuur verkozen die uiteindelijk in totaal 38 man zal tellen, en dat is bijna letterlijk te nemen, want er is maar 1 vrouw verkozen. Dat is niet meer van deze tijd, collega's.

Vandaar de expliciete wens van de wetgever – en dat betreft ook de wijzigingen die worden doorgetrokken naar Antwerpen en Hasselt – om de in Vlaanderen reeds algemeen bekend zijnde tweederde-eenderdereguleer als een minimum te hanteren, en voor het overige aan de instelling te vragen om een beleid rond evenwichtige vertegenwoordiging van beide geslachten uit te werken op alle niveaus.

Met 56 procent vrouwelijke studenten en bijna 50 procent vrouwelijke doctorandi en doctoraten, is het in de 21e eeuw onbegrijpelijk te noemen dat vandaag slechts 9 van de 175 gewone hoogleraren van de Universiteit Gent vrouwen zijn. Ook de rector van de UGent sprak zich uit voor het doorstoten van vrouwen naar alle niveaus van de universiteit, maar hij leefde – aldus een kranteninterview van 2 maart dit jaar, dat hij niet heeft ontkend – in de veronderstelling dat de regelgeving hem dat verbodt. Wel, collega's, met dit voorstel van bijzonder decreet wordt hij op zijn wenken bediend.

Dat heeft er ook toe geleid dat we even onderzocht hebben wie nu wettelijk in aanmerking komt om de leiding te nemen van een universiteit. En, ook in het licht van het loopbaanbeleid dat tegenwoordig wordt uitgetekend, hebben we geconstateerd dat het de zeer beperkte leeftijdscategorie van 55- tot 61-jarigen is. Rond 55 wordt men nu immers gewoon hoogleraar, en men mag tijdens zijn mandaat van rector of vicerector ook niet met pensioen gaan. Men mag met andere woorden niet ouder zijn dan 61 als men kandidaat is.

Wij dachten dat het voor dynamische kennisinstellingen misschien geen goede oplossing was om ze bij uitsluiting over te laten aan de gerontocratie van de gewone hoogleraren; vandaar dat we in Antwerpen, Hasselt en Gent ook toelaten dat hoogleraren – een trapje daar net

onder, maar heel gekwalificeerde mensen, die weliswaar niet zo oud zijn – zich kandidaat stellen voor deze topambten in het bestuur van een universiteit.

Collega's, er is een heel goed principe in ons hogeronderwijslandschap in Vlaanderen. Vlaanderen is niet groot, iedereen kent iedereen, en dat leidt tot een grote mate van overleg en zelfregulering. Maar die boodschap wil ik toch meegeven aan de academische wereld: maak nooit de fout om te denken dat het parlement er alleen is om een stempeltje te zetten op wat u beslist. (*Applaus bij CD&V, Open Vld, sp.a en de N-VA*)

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, minister, collega's, ik zou vanuit onze fractie nog enkele klemtonen willen leggen. Mevrouw Moerman heeft vanmorgen al zeer goed de klemtonen aangegeven van de discussie in de commissie, en ook in de ad-hoccommissie, die ze heeft voorgezeten, heeft ze het met brio gedaan.

Het eerste punt dat ik wil aanhalen, is het doel van de integratie. Er wordt geopteerd voor een integratie van de academiserende opleidingen, behalve de kunstopleidingen. Die integratieoefening moet de transparantie van ons hogeronderwijslandschap ten goede komen, maar daarnaast ook de kwaliteit van deze academiserende opleidingen verbeteren. De integratie is geen doel op zich, maar een middel om de onderzoekcomponent in deze opleidingen te versterken.

Er is natuurlijk ook een plaats voor de professionele bacheloropleidingen. Zij mogen aan onze hogescholen absoluut geen tweederangsopleidingen worden. Ze bekleden een specifieke plaats in het hoger onderwijs. Ze zijn bij uitstek geschikt om de problematiek van de knelpuntberoepen aan te pakken. De afgestudeerden zijn bekwame, flexibele en onmiddellijk inzetbare beroepsbeoefenaars. Daarom moeten deze opleidingen in nauw contact met het beroepenveld en met het regionaal maatschappelijk en economisch weefsel staan. We moeten erover waken dat de hoogwaardige kwaliteit van deze opleidingen gegarandeerd blijft.

Wat de profilering van de academiserende opleidingen in de nieuwe structuur betreft, is het belangrijk dat deze opleidingen in de universitaire context hun specifieke rol kunnen behouden. Dit geldt ook voor de meer toepassingsgerichte vormen van wetenschappelijk onderzoek. Onderzoek en onderwijs moeten in de universiteit hun eigen plaats hebben.

Ik verwijs in dit verband graag naar de ingenieursopleidingen. Enerzijds is er de meer toepassingsgerichte industrieel ingenieur. Anderzijds is er ook de meer conceptueel denkende burgerlijk ingenieur. Dit zijn twee duidelijk verschillende, maar toch complementaire profielen die echt aan een vraag van de bedrijfswereld beantwoorden. We moeten dit ook zo houden. De industrieel ingenieurs mogen na het academiseringsproces geen pseudo-burgerlijke ingenieurs worden.

Wat de creatie van de schools of arts en de hogere kunstopleidingen betreft, wordt voor een aparte structuur in de vorm van kunstenscholen of schools of arts gekozen. Die scholen beschikken over heel wat eigen bevoegdheden. Dit sluit aan bij de eigenheid van de kunstopleidingen. We moeten er echter over waken dat de kunstenscholen geen eilanden in het hoger onderwijs worden. De samenwerking met andere instellingen en organisaties binnen en buiten het onderwijs moet mogelijk blijven en liefst worden gestimuleerd.

Over de talenregeling is al heel veel gezegd. De verschillende standpunten zijn duidelijk. Volgens ons ligt hier een zeer goed compromis voor. We bouwen wat meer soepelheid in. We geven de scholen wat meer ruimte. Tegelijkertijd bouwen we, in het belang van de studenten en van de hele samenleving, ook stevige kwalitatieve garanties in.

De nieuwe talenregeling biedt het voordeel van de duidelijkheid. We zetten misschien de voordeur wat verder open. De achterdeuren worden echter met grendels afgesloten. De studenten, de instellingen, de vakbonden, de ondernemersorganisaties en de geraadpleegde adviesraden verkondigen unisono dat de nieuwe regeling de facto een verstrenging inhoudt. Dit toont aan dat we in ons opzet geslaagd zijn.

De inkanteling van de academiserende opleidingen is een enorm complexe en grootschalige operatie. Een dergelijke oefening kan enkel succes hebben indien er voldoende draagvlak in het werkveld en bij het personeel is. We hopen dan ook dat zeer veel belang aan de begeleiding van het personeel doorheen het veranderingstraject zal worden gehecht. Er moet naar hun bekommernissen worden geluisterd en er moet zeer duidelijk over hun situatie worden gecommuniceerd. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, dit voorstel van bijzonder decreet is zeer belangrijk voor het universitair onderwijs. Ik wil het hier dan ook even hebben over mijn eigen provincie, waar ik uiteindelijk al jaren word verkozen. Samen met de heer Sannen en destijds met de heer Van Baelen heb ik in verband met het onderwijsdossier een hele weg afgelegd. Ik houd daar de beste herinneringen aan over. (*Opmerkingen*)

Dat is een publieke bekentenis.

Het inkantelingsverhaal biedt de universiteit in mijn provincie de mogelijkheden om zich tegelijkertijd verder te ontwikkelen en te verankeren. Dit gebeurt in goede samenwerking met de twee hogescholen en met de KU Leuven, met wie voor verschillende studierichtingen samenwerkingsverbanden zijn aangegaan.

Dat is enerzijds een hele uitdaging maar anderzijds toch ook een opportuniteit voor de universiteit, maar ook voor de studenten en voor de jongeren waarvan wij dromen dat zij zoveel mogelijk zouden kiezen voor dat hoger onderwijs. Of het nu voor een hogeschoolopleiding is of voor een universiteit: het moet de uitdaging zijn om zoveel mogelijk jongeren te laten participeren. Dat blijft een uitdaging voor mijn regio. Tot op vandaag participeert daar een vrij laag percentage van de jongeren.

Met het voorstel van bijzonder decreet over de bestuurlijke organisatie en de werking van de twee fusiehogescholen ben ik ervan overtuigd dat we anticiperen op datgene wat zich maatschappelijk op het vlak van hoger onderwijs in onze provincie aan het ontwikkelen was en nog altijd aan het ontwikkelen is. Voor ons is het cruciaal dat het open pluralistisch karakter kan worden verankerd in de nieuw op te richten fusiehogeschool. Wij hebben daar, ook met de heer Jan Durnez, zeer lang over gepraat.

Met dit voorstel van decreet geven we die nieuwe fusiehogeschool alle kansen, met basisregels over de samenstelling, de werking, de bestuursorganen en de vormen van controle en toezicht. Hij krijgt die faciliteiten van ons als wetgever. Ik hoop dat hij met die autonomie op een verstandige manier zal omgaan.

Ik sluit mij aan bij het betoog van mevrouw Moerman en zeker bij haar laatste zinnen: wij zijn hier in dit parlement niet zomaar diegenen die op de stemknop duwen, wij verrichten uiteindelijk ook dat wetgevende werk. Voorzitter, parlementair werk wordt vaak onderschat. Voor mezelf is het vandaag een sluitstuk van de weg die we de voorbije jaren hebben afgelegd. De ad-hoccommissie Hoger Onderwijs, door mevrouw Moerman geleid, was een staaltje van goed parlementair werk. Meerderheid en oppositie vonden er elkaar. Ik dank mevrouw Moerman voor dat werk. We hebben heel veel jaren geleden het initiatief genomen voor de oprichting van de Transnationale Universiteit. We hebben een decreetgevend initiatief genomen met betrekking tot de hervorming van het Limburgs Universitair Centrum tot de Universiteit Hasselt op het bestuurlijk vlak, en vandaag tot de oprichting van de Fusiehogeschool Limburg.

Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om een dankjewel te zeggen. Dat gebeurt niet dikwijls in de politiek en zeker niet in dit parlement. Ik wil de collega's Jan Durnez en Ludo Sannen bedanken. Jan, die vooral heeft geleerd dat Limburg niet West- of Oost-Vlaanderen is, dat er in dat kleine Vlaanderen heel veel verschillen zijn in het hoger onderwijs en dat iedereen daarin zijn accenten wil leggen. Ik dank ook Ludo Sannen. Ludo, we zijn samen in

1995 begonnen als vast lid van de commissie Onderwijs, samen met de heer Gilbert Van Baelen, die vandaag gedeputeerde is in onze provincie. We mogen als volksvertegenwoordiger best fier zijn op het wetgevende werk dat we de voorbije jaren hebben geleverd.

Nu is het aan het werkveld om ermee aan de slag te gaan. Ik hoop dat ze daarmee in alle provincies, maar in het bijzonder in mijn provincie, op weg gaan. De basis is gelegd voor een universiteit. Zij moet zich nu, in samenwerking met anderen, positioneren, om ervoor te zorgen dat zij verder kunnen investeren in wetenschappelijk onderzoek. Langs de andere kant zijn er ook twee hogescholen, die heel divers zijn maar die elkaar ook kunnen versterken in het aanbod van studierichtingen. Zij moeten er vooral voor zorgen dat zoveel mogelijk Limburgse jongeren participeren aan het hoger onderwijs. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, eerst en vooral mijn excuses omdat ik wat later binnenkwam. Dat kwam door de enorme files naar Brussel.

Ook ik stel er prijs op vandaag aan een woordje te zeggen over het Integratiedecreet dat vandaag voorligt. Ik vind, net als mevrouw Heeren, dat de ad-hoccommissie heel belangrijk werk heeft verricht in dezen. Ook de commissie-Soete en het Vlor-advies (Vlaamse Onderwijsraad) waren van heel groot belang. De maatschappelijke beleidsnota en de motie van aanbeveling waren een volgende stap in het proces. Vandaag ligt dan het ontwerp van decreet voor, waar het werkveld mee aan de slag kan.

Ik ben heel tevreden over de maatregelen voor het personeel die daarin opgenomen zijn, zeker over de creatie van het overgangskader voor de personeelsleden. We hebben even geworsteld met de kunsten. Conform de motie voorziet het ontwerp van het decreet in de oprichting van schools of arts. Het gaat om een gescheiden structuur binnen de hogeschool. Gezien het specifieke karakter van de kunstopleidingen aan de Vlaamse hogescholen is het heel belangrijk dat die opleidingen over voldoende autonomie blijven beschikken.

Er is heel wat gepalaverd en gediscussieerd over de taalregeling. Onze fractie vindt het positief dat de taalregeling in het hoger onderwijs versoepeld wordt. Wij zijn absoluut niet voor een verengelsing van ons onderwijs, maar we hebben uit de hoorzittingen kunnen afleiden dat het gebruik van andere talen in de opleidingen erg belangrijk is, onder andere voor de studentenmobiliteit, voor de toeleiding van onze afgestudeerden naar de internationale markt, voor het aantrekken van goede studenten en ook als basis voor het voeren van goed onderzoek.

Uiteraard vergt de operatie die vandaag voorligt, heel wat bijkomende financiële middelen. De minister heeft er dan ook voor gezorgd dat er tussen 2012 en 2025 een belangrijke extra investering zal komen in het budgettaire kader.

Wat mij erg bekommerd heeft, zijn de profielen van de opleiding. In het ontwerp van decreet is er erg op gelet dat we burgerlijk ingenieurs en industrieel ingenieurs blijven behouden en dat de samenwerking met de kmo's en het bedrijfsleven optimaal blijft.

Voor de voorstellen van decreet verwijs ik graag naar de uiteenzettingen van mevrouw Moerman en mevrouw Heeren. Ik kan daar weinig nieuws aan toevoegen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord. Hij is consequent om 10 uur aangekomen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Inderdaad, volgens mijn rationele zelfnormering ben ik op tijd aangekomen. Ik heb de lat van de irrationele, ineffectieve planning niet gehaald.

Misschien moet u er ook eens rekening mee houden dat er in dit parlement eenoudergezinnen zijn, waarvan de kinderen naar de opvang moeten worden gebracht. Goed, dat is allemaal niet van belang.

Ik zal niet vervallen in rituele herhaling. We hebben in de ad-hoccommissie, efficiënt geleid door mevrouw Moerman – hoeft dat nog gezegd? –, lang gediscussieerd over het

Integratiedecreet. Tijdens een plenaire vergadering in de zomer van 2010 hebben we daar ook een diepgaand debat over gevoerd. Dit ontwerp van decreet is een heel correcte legistische vertaling van de opties die genomen zijn in de resolutie die de werkzaamheden van de ad-hoccommissie afsloot.

Ik herhaal kort dat onze fractie wat dissident was ten opzichte van de andere fracties. Wij vonden een dusdanige drastische ingreep van inkanteling niet nodig om het voornaamste probleem dat zich stelde met de academisering van de hogeschoolopleidingen op te lossen. Het grootste probleem is de niet-erkenning in het buitenland van de academische diploma's die worden afgeleverd door onze hogescholen. Volgens ons kon dit worden opgelost door die diploma's een duidelijk universitair karakter te geven in het kader van de associaties.

Het lijkt onrechtvaardig dat de hogescholen, die fantastische inspanningen hebben geleverd om hun academiserende opleidingen op een academisch niveau op te tillen, daar nu een beetje voor worden gestraft. Het kind dat zij hebben grootgebracht, wordt hen afgenomen.

Voorts moet ik erop wijzen dat onze hogescholen wellicht de meest efficiënte vehikels van de democratisering van het onderwijs zijn. Dat mag wel eens worden gezegd. Ik hoop dat zij door de amputatie die op stapel staat, in dit streven niet worden gefnuikt. Wij houden evenwel niet vast aan ons groot gelijk. Het is best mogelijk dat deze formule van inkanteling goed zal werken. Ik wens de gegroeide universiteiten na de inkanteling een goede vaart. Ik hoop dat zij nog veel diensten kunnen leveren aan de wetenschap, de opleidingen en de Vlaamse samenleving. Wij zullen ons daarom bij de stemming onthouden.

Wat de taalregeling betreft, moeten wij dat in een historisch perspectief plaatsen. Tot aan de Franse Revolutie was er geen nationale taal aan de universiteiten. Er was alleen maar een internationale taal: het Latijn was de lingua franca. Dat zorgde voor een kloof tussen de elite en het volk. Na de Franse Revolutie zijn de universiteiten geleidelijk 'genationaliseerd', want de volkstaal werd ook de taal aan de universiteiten. Dat had als groot voordeel dat de elite dichter bij het volk kwam te staan. In Vlaanderen moesten wij daarvoor wachten tot 1930, stel je voor. Het grote nadeel was dat dit de internationale uitwisseling belemmerde.

Er is nu een nieuwe lingua franca: het Engels. Die taal wordt in verschillende delen van de wereld op verschillende manieren gesproken, maar toch is het een vehikel van internationale communicatie. Wij belanden nu in een nieuwe historische fase. Enerzijds moet aan de universiteiten de volkstaal behouden blijven, maar anderzijds moet internationalisering mogelijk worden dankzij de kennismaking van onze wetenschappers met het Engels. Zij moeten immers de literatuur goed beheersen en carrièrekansen in de hele wereld krijgen. Wetenschap is immers niet aan landsgrenzen gebonden.

Ik vind de taalregeling in het decreet een goed evenwicht. Maar ik leg er de nadruk op dat wij dat niet zien als een stap naar een verdere verengelsing. Sommige fracties lijken dat wel te doen. Het evenwicht is goed tussen wat ik het Simon Stevinprincipe noem – wetenschapstaal en volkstaal moeten samengaan – en het doel om Vlaanderen zijn zonen en dochters uit te zenden, wat betekent dat onze wetenschap een internationale dimensie moet krijgen.

De heer Wim Wienen: U hebt het over de nieuwe lingua franca: het Engels. U zegt dat het heel belangrijk is dat onze professoren en studenten kennisnemen van de Engelstalige wetenschappelijke literatuur. Wel, vorige maand organiseerden wij met de Taalunie een heel interessante hoorzitting. Daar stelde een professor dat de invoering van het Engels als lingua franca de inhoud zal beïnvloeden. Hij zei dat politicologie in het Engels, met een focus op de Engelse literatuur, ervoor zal zorgen dat het Angelsaksische model en de manier van werken daar wordt overgenomen. Wat doen wij dan bijvoorbeeld met de Duitse literatuur? Ik ben zelf socioloog van opleiding. Samen met mij stellen veel professoren vast dat veel studenten er niet meer in slagen om een Duits boek te lezen. Klassieke auteurs als Habermas of Horkheimer dreigen overboord te worden gegooid, want de studenten kunnen het toch niet meer lezen.

Ik heb de indruk dat de taalregeling in dit decreet de bestaande evolutie wat ondergaat. De minister zei dat de kinderen goed Engels spreken, en dat dit ingeslagen pad verder kan worden bewandeld.

Ik ben daar niet zo voor te vinden omdat er inderdaad ook wetenschappelijk-inhoudelijke wijzigingen zullen zijn in het curriculum. Ik vraag me af of u ook niet die mening toegedaan bent.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik deel die mening niet. Marc Reynebeau heeft destijds een column geschreven in De Standaard waarin hij ook uitvoer tegen het Engels. Hij zei dat het doorbreken van het Engels eigenlijk de uitdrukking is van de Angelsaksische neoliberale cultuur en dat men via het verspreiden van het Engels het neoliberale denken bij de mensen wil bevorderen. Dat is klinkklare onzin. U redeneert eigenlijk een beetje in dezelfde zin als de heer Reynebeau; u stelt dat in een taal een soort ideologie, een soort levenswijze opgesloten zou zitten. Ik denk niet dat dit wetenschappelijk kan worden ondersteund.

Een taal is en blijft een communicatiemiddel. Dankzij de lingua franca kunnen miljoenen mensen in de wereld met elkaar communiceren. Dat is een stap voorwaarts in de internationalisering en het besef dat wij allemaal in eenzelfde wereld leven.

De lingua franca mag echter de volkstaal, de taal waarin men opgegroeid is, de taal waarin men zich heel specifiek en intiem kan uitdrukken, niet wegcijferen. De lingua franca mag ook niet teweegbrengen dat er een kloof komt tussen hoogopgeleiden en de rest van de bevolking. Daarom moet men naar een evenwicht streven. Dat evenwicht is in deze regeling, die opgenomen is in het Integratiedecreet, goed tot uitdrukking gekomen door het feit dat men de bachelor grotendeels in het Nederlands behoudt. Onze jongens en meisjes zullen dus tot 21 of 22 jaar in het Nederlands les krijgen, in het Nederlands discuten en Nederlandstalige papers schrijven. Het is pas op masterniveau dat er meer Engelstalige richtingen kunnen worden gecreëerd, en dan nog moet er een equivalent worden gemaakt in Vlaanderen. Ik denk dat hier een goed evenwicht werd bereikt, maar ik herhaal nogmaals dat het niet gezien mag worden als een stap naar de totale verengelsing.

Ik meen dat we nu voor een aantal jaren, tien jaar, met deze regeling moeten blijven verder werken. En dan moeten we natuurlijk verder evolueren. Tegen dan is misschien het Esperanto de lingua franca geworden, dat kunnen we niet voorspellen.

De heer Wim Wienen: Ik denk dat de professor zich enigszins vergist. Ik begrijp dat ook, omdat de professor natuurlijk redeneert vanuit zijn bekendste vakgebied, het recht. En inderdaad, in recht is dat onderscheid er niet zozeer; daar is die ideologische ondertoon van bijvoorbeeld de Angelsaksische wereld er niet. Idem dito voor fysica. Fysica is overal ter wereld hetzelfde. De wet van Newton zal niet veranderen omdat die toevallig in het Engels of in het Frans of in het Swahili wordt gedoceerd. De wet van Newton blijft de wet van Newton.

Maar in andere wetenschappelijke gebieden is die ideologische ondertoon, of toch zeker de finesses die in de taal verweven zijn, wel van belang. Ik denk dan aan sociologie – toevallig mijn vakgebied –, maar evenzeer aan filosofie en andere vakken. Je hebt altijd verschillende stromingen gehad en die zijn heel dikwijls, zeker in de sociologie, ook taalgebonden. Als we op alles de lingua franca toepassen, zullen we heel veel wetenschappelijke waarde verliezen, vooral in dat soort vakken.

Mevrouw Fientje Moerman: Dit debat bewijst andermaal dat taal nauw verweven is met identiteit en steeds gevoelig ligt, zeker hier in Vlaanderen.

Ik heb ook een vraagje voor de heer Wienen. Gisteren was ik nog net op tijd thuis om de laatste nieuwsuitzending te zien. Er was een uittreksel van de persconferentie die werd gegeven in het CERN over de ontdekking van het Higgs-boson. De directeur van het CERN is, te oordelen op basis van zijn accent, Duitstalig. Hij gaf de persconferentie in het Engels. Gelukkig maar, want op die manier is in nauwelijks een dag tijd heel de wereld op de hoogte

gebracht van iets dat misschien ver ligt van de realiteit van het Vlaams Parlement, maar dat misschien voor een stuk de echte realiteit is.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Ik wil even iets zeggen over hoe de taal het denken beïnvloedt. Als je enige kennis van taal filosofie hebt, weet je dat taal het denken beïnvloedt en dat denken en taal met elkaar verbonden zijn. In de structuur waarin je denkt, word je ook een beetje bepaald door de structuur van de taal die je hanteert. Ik kan me voorstellen dat bepaalde wetenschappen op dat vlak minder beïnvloed worden dan andere. Ik geef toe, mijnheer Wienen, dat dat een element is. Maar de rijkdom die je creëert doordat je samen denkt met anderen in totaal andere culturen, en de confrontatie die daaruit ontstaat, weegt veel zwaarder dan het feit dat je een stukje wordt opgeslorpt in een meer Angelsaksische taaldynamiek. De confrontatie met andere culturen zal het gemakkelijk neutraliseren en ver overstijgen.

De heer Boudewijn Bouckaert: De opmerkingen van de heer Wienen en de kritische bedenkingen die soms werden geuit door de N-VA, begrijp ik volkomen vanuit de Vlaamse situatie. Vlaanderen heeft heel hard moeten vechten om zijn taal, de taal van de bevolking, erkend te zien als een wetenschappelijke taal. De Gentse universiteit was de eerste vernederlandste universiteit. Mijn vader was een van de eerste studenten om aan die vernederlandste universiteit te kunnen studeren. We moeten dat erfgoed echt bewaken. Het Nederlands moet voortleven als universitaire instructietaal.

Onze onderzoekers moeten worden aangespoord om in het Nederlands te blijven publiceren, naast het Engels. Zij moeten die twee talen vlot hanteren. Ook moeten we ervoor zorgen dat bijvoorbeeld de Vlaamse Bibliotheek het publiceren van doctoraten in het Nederlands blijft stimuleren. Dat is een probleem. Vele Vlaamse uitgeverij hebben niet de grootte van de Engelstalige uitgeverij, en moeten daarom, naast wetenschappelijke boeken, dikwijls ook romans, strips en dergelijke publiceren. We moeten zorgen dat deze situatie niet in het nadeel speelt. Daar moeten we oog voor hebben in het beleid, zodat het Nederlands als instructietaal wordt gehandhaafd.

Maar we mogen geen deuren sluiten voor onze onderzoekers en ook de deuren van onze Vlaamse universiteiten niet sluiten voor vreemde studenten. Ik geef les in het Engels in een master-na-master (manama). Ik moet zeggen dat ik dan echt het gevoel heb een academicus te zijn, de nationale context te overschrijden en met mensen van de hele wereld wetenschappelijk te kunnen communiceren. Die dimensie moet u zeker ook aan de universiteit houden.

De heer Wim Wienen: Als Freud van toepassing is op professor Bouckaert, was het ook wel zeer duidelijk in zijn betoog. Hij zegt wel dat het Nederlands als instructietaal bewaard moet blijven, maar als hij het heeft over het Nederlands als wetenschappelijke taal, stelt hij dat dat belangrijk erfgoed is. Erfgoed, dus van het verleden. Blijkbaar is het Nederlands als wetenschappelijke taal voor de heer Bouckaert een historisch gegeven, iets archeologisch. Ik ben het daar niet mee eens. Ik denk dat het Nederlands als wetenschappelijke taal nog een heel belangrijke rol te spelen heeft en zal moeten spelen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer Wienen, ik bedoel met dat woord 'erfgoed' dat het iets is dat bewaard moet blijven en gekoesterd moet worden. We moeten er ook in ons beleid aandacht voor hebben. Er is geen lineaire stroom in de richting van de verengelsing. Verengelsing en vooruitgang vallen niet samen. Het evenwicht telt. In dit ontwerp van decreet wordt een goed evenwicht gevonden. Ik stel voor om het daar een aantal jaren bij te houden.

Ik wil nog een opmerking maken bij de voorstellen van bijzonder decreet, die gaan over de nieuwe structuren in de hogescholen en de Universiteit Gent. Voor een bijzonder decreet is een tweederdemeerderheid nodig. Ik sluit me volledig aan bij het pleidooi van mevrouw Moerman. De hervormingen die hier worden voorgesteld, zijn er echt van het gezond

verstand. Die instellingen hebben die rationalisering van hun structuren nodig. Ik zou verheugd zijn als daarover unanimititeit kan zijn in dit parlement.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, u hebt intussen al begrepen dat de taalregeling voor mijn fractie vrij belangrijk is. Ik zou dit toch willen inpassen in een groter geheel. De taalregeling is tot stand gekomen in de ad-hoccommissie vorig jaar. Mede door mijn toedoen is het meerderheidsprincipe van Open Vld en LDD, die toen verder wilden gaan, omgedraaid is naar het minderheidsprincipe. Voor mij was dat zeker een reden om het voorstel van decreet goed te keuren, maar de taalregeling is slechts een onderdeel. De werkgroep heeft vorig jaar echt een goed werkstuk afgeleverd. De sfeer was ook goed.

Mijn fractie zal tegen het ontwerp van decreet stemmen. Ik zal me onthouden. Ik wil het signaal geven dat het ontwerp van decreet in zijn geheel wel goed decreetgevend werk is. Het is een onderdeel. De voorstellen van bijzonder decreet zullen wij goedkeuren.

Vorig jaar kreeg de voorzitter al lofbetuigingen en nu ook van de verslaggevers. Ik wil nog eens herhalen dat mevrouw Moerman dat uitstekend heeft gedaan.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, heel veel is al gezegd bij vorige besprekingen. Op het moment van de maatschappelijke beleidsnota hebben wij ons onthouden en hebben we een eigen nota ingediend. We hadden nog een aantal fundamentele bemerkingen, ook bij dit voorstel van decreet. We zullen het dus niet goedkeuren. De opmerkingen ten tijde van de maatschappelijke beleidsnota gelden nu ook nog bij dit voorstel van decreet. Ik ben daar uitgebreid op ingegaan in de commissie. Wij vinden dit een gemiste kans. Het voorstel focust nogal op de structuurhervorming. Die was nodig. Maar aan sommige zaken die voor ons essentieel zijn, wordt voorbij gefietst. Er wordt geen antwoord gegeven.

De echte problemen gaan over het efficiënt inzetten van de middelen. Het voorstel van decreet had de mogelijkheid kunnen bieden om het universitaire landschap te rationaliseren en om regionale samenwerkingen te versterken. Daar is eigenlijk niets mee gebeurd. Op die manier wordt een deel van de middelen niet zo efficiënt ingezet. We hebben ten tijde van de beleidsnota – en ik heb dat nog herhaald – voorgesteld om eens een doorlichting te laten doen door het Rekenhof om na te gaan of we niet efficiënter zouden kunnen omgaan met die middelen. Er zijn enorm grote noden in het onderwijs, op alle niveaus. We mogen geen geld verspillen door zaken dubbel of te veel aan te bieden. De rationalisering is belangrijk. We doen daar te weinig aan.

Een ander probleem is de verdere democratisering. De cijfers van de laatste ViA-meeting (Vlaanderen in Actie) toonden aan dat het aantal dertigers met een hoger diploma blijft dalen terwijl de doelstelling was dat het zou stijgen. De vraag naar mensen met een diploma is nog nooit zo hoog geweest op de arbeidsmarkt. Mensen zonder diploma hoger onderwijs zijn een beetje sociaal gedetermineerd. Ons onderwijs slaagt er nog steeds onvoldoende in om allochtonen te laten doorstromen naar het hoger onderwijs. De aandacht voor een tweede democratiseringsgolf staat al vermeld in de randvoorwaarden maar komt volgens ons te weinig aan bod. Ook daar hadden we moeten dieper gaan en diepgaander moeten kijken naar de aanmoediging. Dat sluit aan bij de financiering. Dit was dé gelegenheid om dit fundamenteel aan te pakken.

Dit waren twee fundamentele opmerkingen.

Ik wil ook iets zeggen over de taalregeling. Ik denk dat de posities inhoudelijk niet zo ver uit elkaar liggen. We hebben daar veel over gediscussieerd. Ik denk dat alle fracties zich, weliswaar in mindere of meerdere mate, willen inzetten voor het bewaken van het Nederlands als wetenschappelijke taal. We willen echter ook mee kunnen met de internationalisering. We vonden dus allemaal, denk ik, dat er een goede balans moest worden gevonden. De ene helde

wat door naar de ene kant, de andere wat meer naar de andere. Dat heeft dan geleid tot een compromis.

Dat zou goed zijn geweest, maar nu is er sprake van een controlemechanisme dat zo complex is geworden dat men ervoor vreest dat de lichte versoepeling die we nu realiseren, in feite zal worden tenietgedaan door de administratieve en andere lasten die dit met zich zal meebrengen voor de instellingen. Niet alleen ik zeg dat. Ook de Vlaamse Onderwijsraad zegt dat, net als de vereniging voor de studenten, de onderwijsinstellingen en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV).

Men vreest dus dat dit misschien een maat voor niets is. Dat zou jammer zijn, en een gemiste kans. Ik hoop dus dat we tijdig daadwerkelijk zullen evalueren of dit geen te grote hinderpaal is om die versoepeling op het vlak van de internationalisering te realiseren.

Minister, ik roep u ertoe op om dat op tijd en stond te bekijken, en het te herzien als zou blijken dat die controlemechanismen een te grote rem vormen voor die noodzakelijke internationalisering van het onderwijs.

Voor het overige verwijs ik naar ons eigen voorstel van resolutie dat we ten tijde van de beleidsnota hebben ingediend en dat uitgebreid ingaat op die punten die ik kort heb aangehaald.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Voorzitter, wat het eigenlijke ontwerp van Integratiedecreet en de voorstellen van bijzonder decreet die daaruit voortvloeien betreft, heeft mevrouw Moerman een heel compleet en mooi overzicht gegeven van de redenen waarom die nodig zijn. In het kader van het ontwerp van Integratiedecreet wil ik echter toch ook even aandacht vragen voor de hogescholen. Ik vind dit een hele prestatie van de hogescholen die hebben meegewerkt aan deze constructieve dialoog om, zoals de heer Bouckaert stelde, zich te laten amputeren. We mogen de meerwaarde van deze opleidingen van het lange type, van deze academische opleidingen in hogescholen niet onderschatten. Ik ben er zelf een paar keer getuige van geweest: dit is een kwalitatieve aanwezigheid in een hogeschool, die de totale kwaliteit van de hogeschool op een bepaald niveau helpt tillen. Nu we die nu enigszins amputeren, moeten we aandacht hebben voor de toekomstige evoluties in hogescholen en de toekomstkansen van die hogescholen.

Ik weet dat de associaties blijven bestaan, maar ik wil de universiteiten ertoe oproepen zich mee verantwoordelijk te blijven voelen voor de kwaliteit en het onderwijsaanbod in de hogescholen. Ze hebben daar ook een rol te vervullen, zodat onze hogescholen, vooral dan als professionele hogescholen, toch kwalitatief onderwijs kunnen aanbieden, en dat ook met enige ruimte voor wetenschappelijk onderzoek. Dat lijkt me immers ook nodig in professioneel onderwijs. Daarom is het natuurlijk ook nodig dat de hogescholen zelf over voldoende schoolgrootte en kritische massa beschikken: vandaar de bijkomende voorstellen van bijzonder decreet, waarin ook de fusiehogescholen van Antwerpen en Limburg zijn opgenomen. Dat lijkt me een logische stap, zodat die hogescholen ook nog kansen krijgen nadat er zoveel van hun opleidingen naar de universiteiten overgaan.

Ten slotte wil ik natuurlijk ook mijn fijne collega, mevrouw Heeren, bedanken voor de collegiale samenwerking van de voorbije jaren in diverse hogeronderwijsdossiers. Ik dank haar voor haar lieve woorden.

De voorzitter: Dat is toch mooi dat dat gebeurt, zeker bij Limburgers onder elkaar.

Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, het wordt heel ontroerend.

Als dit parlement dit straks goedkeurt, en zo te horen zal dat gebeuren, dan zijn we daar uiteraard heel blij mee. Dit is immers het sluitstuk van een heel lang proces, dat is begonnen

met Bologna in de jaren 90. Diverse sprekers hebben erop gewezen dat daar de afgelopen twee jaar heel hard aan is gewerkt. Ik meen dat dit inderdaad ook zo is. Uiteraard is er ook in dit parlement hard aan gewerkt, onder leiding van mevrouw Moerman en vele anderen.

Maar er zijn ook mensen die we niet mogen vergeten en die ik toch ook wil bedanken. Ik heb het over mijn vorige medewerker, Tom Dekeyzer, die nu in Gent zit en die ook heeft meegewerkt aan het proces. Ik wil ook mijn huidige medewerkers danken en het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen, dat de afgelopen twee jaar samen met mij, niet altijd even zichtbaar, veel voorbereidend werk, waaronder het cijferwerk, heeft verricht. Ook het parlement en de regering hebben veel werk verzet maar het is belangrijk dat we vandaag ook de mensen die achter de schermen het beste van zichzelf hebben gegeven, bedanken. Het is mede dankzij hen dat we hier in een brede consensus tussen de universiteiten, de hogescholen en dit parlement dit voorstel van decreet met een tweederdemeerderheid kunnen goedkeuren. Ik wil alle partijen danken, ook de oppositie waaronder vooral Open Vld – mevrouw Van Steenberge zal me dat niet kwalijk nemen – die daar samen met de meerderheid heel constructief aan heeft gewerkt. *(Opmerkingen van mevrouw Gerda Van Steenberge)*

We geven afgerond 226 miljoen euro over tien jaar, gespreid over de universiteiten en hogescholen. Dat is heel veel geld. Sommigen onderschatten dat. De regering engageert zich voor de volgende jaren om dat te doen. Tijdens deze legislatuur zal er al 42 miljoen euro uitsluitend gaan naar die integratie. Minister Lieten en ikzelf hebben daarin voorzien in onze begroting. Dat is ingeschreven in de begrotingsdecreten. Daarnaast zullen we door het kliksysteem extra geld geven. Dat betekent dat er tijdens deze legislatuur 110 miljoen euro extra gaat naar de hogescholen en universiteiten.

Ik wil nog een aantal punten vermelden die vandaag niet aan bod zijn gekomen maar die wel in de regeling vervat zitten. Ik begin met Brussel. Het is voor de Vlaamse aanwezigheid in Brussel van strategisch belang dat er Nederlandstalige studenten naar de hogescholen en universiteiten komen. Vanaf 2014 zijn we op kruissnelheid en investeren we 9,5 miljoen extra in de Brusselse Nederlandstalige instellingen voor hoger onderwijs.

Mijnheer Delva zal blij zijn te horen dat ook de protestantse faculteiten in de toekomst worden gefinancierd voor onderzoek. Vanaf 2014 is er ook voorzien in budget voor de imamopleiding, mijnheer Sannen.

Er is al verwezen naar die 22.000 studenten die vanaf 2013 virtueel zullen verschuiven van de hogescholen naar de universiteiten. Dat betekent meer middelen, minder versnippering, een versterking van de verwevenheid, het onderzoek en het onderwijs, een betere herkenbaarheid van de opleidingen, en associaties die daarover moeten waken en die bruggen moeten leggen tussen de professionele bachelors en de academische bachelors. Ook de creatie binnen de hogescholen van de schools of arts, is daarbij een belangrijk mechanisme.

Er is al uitvoerig gepraat over de taalregeling. Ik denk dat de meesten het erover eens zijn dat dit een heel evenwichtige regeling is, die deuren opent en sommige achterpoortjes sluit. Ik vind het helemaal niet verkeerd dat de Vlaamse Regering aan die instellingen vraagt om te verantwoorden waarom ze dat doen. Het uitgangspunt is dat het Nederlands een wetenschappelijke taal, onderzoekstaal en onderwijstaal moet blijven. We geven die instellingen vrijheid en verantwoordelijkheid maar vragen hen ook om verantwoording.

Wellicht was er een eenvoudiger controleregeling mogelijk. We moeten echter niet overdrijven. Plannen en verantwoording afleggen zijn op zich geen last maar een normaal middel. De vraag is alleen hoe men dat in de praktijk uitvoert. Dat zullen we samen met de instellingen nagaan.

Wat we hier op tafel hebben liggen, is een hele stap voorwaarts. Ik meen te weten dat de verstandige mensen uit de hogeschoolwereld dat ondertussen ook al wel hebben begrepen.

Wat betreft het personeel, waar we heel wat tijd in hebben gestoken, mevrouw Moerman, hebben we de federale overheid zo ver gekregen om de federale wet aan te passen, wat een moeilijker dossier was dan het dossier dat ze de komende weken moeten behandelen over het aanpassen van de wet van 1970. Er is geen sociaal passief, ook dat is belangrijk. Universiteiten en hogescholen worden verplicht om overeenkomsten te maken. Slagen ze daar niet in, dan zal de overheid tussenkomen, maar we gaan ervan uit dat ze daarin slagen.

Voorzitter, het is heel belangrijk om vandaag te herhalen dat we vanaf 2013 110 miljoen euro extra uittrekken. Dat betekent dat we 1000 extra professoren in Vlaanderen zullen krijgen. 1000 extra professoren! Als we niet oppassen, wordt het een knelpuntberoep in Vlaanderen. We zullen de komende jaren 1000 extra professoren moeten aantrekken. Het zal een hele oefening zijn om de kwaliteitsbewaking te doen. Dat wordt in de toekomst een heel belangrijk gevolg van de beslissing die we vandaag nemen.

Ik sluit me aan bij mevrouw Heeren en anderen die het hebben gehad over de oprichting van de nieuwe pluralistische hogescholen, waarbij ze een grotere autonomie inzake samenwerking en werking krijgen. Ook dat is een heel belangrijke stap die we vandaag in ons hogeronderwijslandschap zetten. Ik ben niet alleen als minister van Onderwijs maar ook als minister van Gelijke Kansen bijzonder blij dat we samen, meerderheid en oppositie, de gelijkheid tussen man en vrouw ook in de academische wereld doorgang doen vinden. Ik sluit me aan bij mevrouw Moerman dat het een beetje merkwaardig is dat we dat moeten doen met een decretale interventie. Ook hier worden vandaag belangrijke historische stappen gezet naar gendergelijkheid in het hoger onderwijs, iets wat in de wereld van vandaag niet meer dan een evidentie zou moeten zijn.

Voorzitter, tot slot wil ik eindigen met woorden van dank. In dit dossier was er een heel mooie samenwerking tussen enerzijds de regering in al haar geledingen, administratie, kabinet en andere leden van de regering, en anderzijds het parlement, meerderheid en oppositie. Mevrouw Moerman heeft daarin een belangrijke rol gespeeld. Het is voor ons allen een zeer positieve, aangename ervaring geweest. Ook dat is belangrijk in het leven. Als je aangename ervaringen hebt in het leven, kan je dikwijls mensen gelukkig maken. Ik wil ook ontroerend eindigen. Laat ons maar de zon in huis brengen. (*Opmerkingen van de heer Lode Vereeck*)

Voorzitter, op twee weken tijd keurt dit parlement historische decreten goed, vorige week over de omkadering basisonderwijs en vandaag over het hoger onderwijs. Deze regering toont aan dat ze op het vlak van onderwijs wel degelijk iets kan realiseren, wat hoger onderwijs betreft, samen met een belangrijke partner. Ik wens u nogmaals te danken voor de constructieve houding. Dat belooft voor de toekomst. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Minister, ik dank u voor uw positieve woorden. In uw betoog hebt u iets aangehaald dat straks op de agenda staat, namelijk het voorstel van resolutie over de universitaire opleiding Islamitische Godsdienstwetenschappen. U blijft herhalen: imamopleiding. Indien het een imamopleiding is, dan gaan wij daar niet mee akkoord.

Minister Pascal Smet: Dat was even te kort door de bocht.

Mevrouw Khadija Zamouri: Dank u wel.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

■

ONTWERP VAN DECREET betreffende de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten
– 1655 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1655/4*)

– *De artikelen 1 tot en met 48 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement in hoofdorde tot schrapping van titel 2, hoofdstuk 3, dat bestaat uit de artikelen 49 tot en met 70, en er zijn amendementen in bijkomende orde op de artikelen 51, 52 en 63. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1655/5*)

De stemmingen over de amendementen en over de artikelen worden aangehouden.

– *De artikelen 71 tot en met 161 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de heer Ludo Sannen en de dames Veerle Heeren, Vera Celis, Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Goedele Vermeiren en Fientje Moerman houdende wijziging van de bestuurlijke inrichting van de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Hasselt (opschrift gewijzigd door de commissie: Voorstel van decreet van ... houdende wijziging van de bestuurlijke inrichting van de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Hasselt)
– 1571 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 4

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1571/4*)

– *De artikelen 1 tot en met 10 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

■

MOTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende een belangenconflict
– 1704 (2011-2012) – Nr. 1

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Joris Van Hauthem bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hautem: Voorzitter, wij zouden willen vragen om een motie betreffende een belangenconflict aan de agenda toe te voegen.

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons straks uitspreken over dit voorstel tot aanvulling van de agenda.

Het incident is gesloten.

■

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de heer Ludo Sannen en de dames Veerle Heeren, Vera Celis, Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Goedele Vermeiren en Fientje Moerman houdende regeling van de bestuurlijke organisatie en werking van twee fusiehogescholen

– 1576 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van bijzonder decreet. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1576/1)

– *De artikelen 1 tot en met 52 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van bijzonder decreet houden.

■

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis en Fatma Pehlivan, de heer Jan Durnez en de dames Goedele Vermeiren en Fientje Moerman houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen
– 1577 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 4

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van bijzonder decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1577/4)

– *De artikelen 1 tot en met 32 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van bijzonder decreet houden.

■

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis en Fatma Pehlivan, de heren Jan Durnez en Willy Segers en mevrouw Fientje Moerman houdende regeling van de bestuurlijke organisatie en werking van sommige publiekrechtelijke hogescholen
– 1578 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van bijzonder decreet. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1578/1)

– *De artikelen 1 tot en met 70 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van bijzonder decreet houden.

■

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis en Fatma Pehlivan, de heren Jan Durnez en Willy Segers en mevrouw Fientje Moerman houdende wijziging van het bijzonder decreet van 4 april 2003 houdende de deelname van gemeenschapsinstellingen aan de associaties in het hoger onderwijs

– 1579 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van bijzonder decreet. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1579/1)

– *De artikelen 1 tot en met 5 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van bijzonder decreet houden.

■

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Boudewijn Bouckaert het woord gevraagd.

De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, ik wil nog een opmerking maken over de voorstellen van bijzonder decreet. Er is telkens een advies geweest van de Raad van State. De Raad van State zegt telkens dat de adviesaanvraag onontvankelijk is omdat het spoedeisend karakter niet bewezen werd. Als ik dat advies lees, denk ik dat ze gelijk hebben.

Er is wel een probleem. De Raad van State is onontbeerlijk om een controle uit te oefenen op de grondwettelijkheid en de legistische kwaliteit van onze voorstellen van decreet. Omdat deze voorstellen van decreet allemaal zo laat op het jaar komen en op een draffe moeten worden gestemd, moeten we altijd een dringend advies vragen aan de Raad van State. De Raad van State geeft dan geen advies omdat het spoedeisend karakter niet bewezen is.

Voorzitter, we moeten daar lessen uit trekken voor de toekomst. We moeten proberen een betere planning voor elkaar te krijgen, zodat de last van het stemmen van voorstellen van decreet niet wordt geconcentreerd op de laatste dagen, want op die manier missen we de wijze woorden van de Raad van State.

Deze algemene opmerking moet me toch even van het hart.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**VOORSTEL VAN DECREET van de heer Lieven Dehandschutter, de dames Karin Brouwers en Els Robeyns en de heren Sas van Rouveroj, Boudewijn Bouckaert en Bart Caron houdende wijziging en opheffing van het decreet van 2 maart 2007 houdende het statuut van de reisbureaus
– 1658 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van de heer Lieven Dehandschutter, de dames Karin Brouwers en Els Robeyns en de heren Sas van Rouveroj, Boudewijn Bouckaert en Bart Caron houdende wijziging en opheffing van het decreet van 2 maart 2007 houdende het statuut van de reisbureaus.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Verstreken, verslaggever, heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, collega's, ook de heer De Meulemeester was verslaggever, maar hij kon hier niet tijdig aanwezig zijn. Hij zou verslag doen van de pleidooien van de meerderheid in de commissievergadering, maar de leden van de meerderheid kunnen ook zo dadelijk nog hun standpunten voorleggen.

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme besprak op 12 juni 2012 het voorstel van decreet houdende wijziging en opheffing van het decreet van 2 maart 2007 houdende het statuut van de reisbureaus.

Er werd een toelichting gegeven door de heer Dehandschutter. Hij verwees naar de conclusies van het evaluatierapport van het Departement internationaal Vlaanderen, dat het niet wenselijk achtte om het decreet op de reisbureaus in zijn huidige vorm te laten bestaan. Er lagen twee opties voor: drastisch afslanken of afschaffen.

De indieners hebben gekozen voor een gefaseerde afschaffing. In een eerste fase wordt er voorgesteld om de definitie van reisbureau drastisch te beperken en om de vrijstellingen beter te omschrijven en te definiëren. Uiteindelijk zal het decreet ophouden te bestaan. In de tussentijd krijgt de sector de kans om zich voor te bereiden op autoregulering. Daarbij wenste men enerzijds rekening te houden met de belangen en de bescherming van de consument, anderzijds wenste men oog te hebben voor de kwaliteit van de dienstverlening en de aangeboden producten door de sector. De indieners zijn tot de conclusie gekomen dat de federale en Europese regelgeving voldoende sterk zijn om de nodige waarborgen te bieden.

Tijdens de bespreking hekelde de heer Sintobin van het Vlaams Belang de snelheid en verbetering waarmee dit dossier werd behandeld. Hij kent geen enkele belangenvereniging die zo door de politiek werd verguisd als de Vereniging Vlaamse Reisbureaus (VVR). Volgens de heer Sintobin is er zowel bij de minister als bij de politieke fracties sprake van een staaltje van 'voortschrijdend inzicht'. Het Reisbureaudecreet kwam er niet alleen op vraag van de reissector, maar ook op vraag van de politieke fracties, aldus de heer Sintobin. Het gaat om decreetgeving op maat, waarbij vooral de zuilen het gehaald hebben. De heer Sintobin was voorstander van een evaluatie van het initiële decreet en van eventuele aanpassingen. Maar het decreet afschaffen heeft volgens het Vlaams Belang te veel negatieve gevolgen voor de sector en de consument. Het Vlaams Belang heeft het voorstel van decreet dan ook niet goedgekeurd.

Namens Open Vld stelde de heer van Rouveroj dat het Reisbureaudecreet van 2007 is gerealiseerd met de beste bedoelingen, maar dat het een aantal onbedoelde gevolgen heeft gehad. Hij verwees naar de rechtszaken met de VVR. In 2012 heeft de heer van Rouveroj een parlementair initiatief genomen met betrekking tot de affiliate websites. Bij de hoogdringende behandeling in de plenaire vergadering van het voorstel van decreet dat de zogenaamde Bongobons moest uitsluiten van de vergunningsplicht, diende hij een amendement in teneinde de vergunningsplicht eveneens op te heffen voor de affiliate

websites. Dat amendement werd toen verworpen met het argument dat men niet te ver mag gaan met het doorvoeren van uitzonderingen. Intussen werden de affiliate websites het slachtoffer van vonnissen met dwangsommen. Daarom heeft de heer van Rouveroy samen met anderen een voorstel van decreet ingediend, waarin werd voorzien in een bijkomende uitzondering op de vergunningsplicht. Op dat ogenblik was het reeds duidelijk dat de meerderheid bereid was het probleem open te trekken.

Door het voorstel van decreet dat nu voorligt, wordt het Reisbureaudecreet per 1 januari 2014 afgeschaft. De sector krijgt dus ruim anderhalf jaar de tijd om zichzelf te organiseren. Een dergelijke zelfregulering bestaat in de ons omringende landen, en dat is ook de optie van Open Vld. Een onmiddellijke afschaffing zou wellicht een vacuüm creëren. Op korte termijn moest de bemiddelingsopdracht echter uit het decreet worden gehaald.

Voor Open Vld is dit een goed voorbeeld van decreetsevaluatie. Daarom werden zowel in de meerderheid als in de oppositie partijen bereid gevonden om het voorstel van decreet te steunen.

De heer Boudewijn Bouckaert ontkende de stelling dat de afschaffing van het decreet het werk is van machtige verzuilde groepen. De administratie organiseerde een eerlijke bevraging en evaluatie over het nut en de effecten van de regelgeving. Dat heeft geleid tot correcte politieke conclusies. De afschaffing van het decreet heeft het voordeel dat alle actoren die actief zijn in de reissector, op een gelijke manier worden behandeld. Met de afschaffing van dit vergunningenstelsel geeft de minister ook uitvoering aan de Europese Dienstenrichtlijn en aan de verdere eenmaking van de interne markt. Het decreet wordt niet onmiddellijk afgeschaft. Zo krijgen de organisaties binnen de sector de tijd voor het uitwerken van een kwaliteitslabel.

Op dat vlak is er ook een taak voor de Vlaamse overheid weggelegd. De Vlaamse overheid moet ervoor zorgen dat de betrokken actoren elkaar vinden en erop toezien dat de VVR haar dominante positie niet misbruikt om het kwaliteitslabel naar haar eigen hand te zetten.

LDD is blij dat het Vlaams Parlement eens wat regelgeving afschaft en hoopt dat dit het begin van een nieuwe cultuur is. De spreker wil dit punt ook in de commissie Economie bepleiten. Dit is afgelopen week naar aanleiding van een discussie over de Europese Dienstenrichtlijn ook gebeurd.

Volgens de heer Caron van Groen moest het decreet een aantal misbruiken uit het verleden bestrijden. Op dit ogenblik misbruikt de beroepsvereniging het decreet evenwel om de eigen positie te versterken en om de markt af te schermen. De geviseerde concurrenten maken gebruik van de nieuwe technologische ontwikkelingen en van de veranderende rol van het sociaal-cultureel werk. In het merendeel van de gevallen doet het sociaal-cultureel werk een beroep op allerlei actoren uit de reissector zelf. Ondertussen hebben veel sociaal-culturele verenigingen hun reisactiviteiten uit schrik voor een rechtsgeding afgebouwd.

De heer Caron vraagt zich af welk voordeel de reissector erbij heeft dat een gedeelte van het cliënteel geen activiteiten meer onderneemt. De grens tussen commerciële en niet-commerciële activiteiten is misschien wat vager geworden. Dat hoeft echter niet tot een heksenjacht op de vrijetijdssector te leiden. Indien de VVR zich de afgelopen jaren anders had gedragen, zou het decreet allicht niet worden afgeschaft.

Deze kwestie heeft volgens de heer Caron niets met de verzuiling te maken. Het gaat om de belangen van verenigingen die een bijdrage tot een warme samenleving leveren. Aangezien bepaalde evoluties de werking van die verenigingen bemoeilijken, pleit hij voor de afschaffing van het decreet. Hij doet dit samen met andere verenigingen en partijen die zagezegd verzuilde belangen dienen.

De heer Caron roept op een zelfregulering uit te werken die de consument als belangrijkste zorg heeft. Hij vraagt de minister de sector te begeleiden en ervan te overtuigen dat een goede zelfregulering in het voordeel van de sector is.

De heer Vanden Bussche heeft verklaard dat de Open Vld de afschaffing van het decreet met overtuiging zal goedkeuren. Hij heeft ook opgemerkt dat de arrogante houding van de vertegenwoordigers van de VVR hierin een belangrijke rol heeft gespeeld. De meer diplomatische houding die hij van hen had verwacht, had er misschien toe kunnen leiden dat een andere oplossing uit de bus was gekomen.

Tijdens de eindstemming is het voorstel van decreet houdende wijziging en opheffing van het decreet van 2 maart 2007 houdende het statuut van de reisbureaus met negen stemmen voor en drie stemmen tegen aangenomen.

Namens de meerderheid hebben ook mevrouw Brouwers, de heer Kennes, de heer Roegiers, mevrouw Robeyns en de heer De Meulemeester het woord genomen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, ik dank de heer Verstreken voor zijn volgens mij zeer volledige samenvatting van de commissiebesprekingen.

Dit voorstel van decreet heeft een lange voorgeschiedenis gekend. In het voorjaar hebben we tijdens plenaire vergaderingen enkele keren over het decreet houdende het statuut van de reisbureaus gediscussieerd. Die discussies zijn ontstaan naar aanleiding van de problematiek van de Bongobonnen en van de affiliated websites. Toen is steevast verklaard dat we later dit jaar over een globale evaluatie van het decreet zouden discussiëren.

Die evaluatie is ondertussen op grondige wijze gevoerd. Het door de administratie opgesteld rapport is zeer uitvoerig en gedetailleerd. Het is een zakelijke en objectieve evaluatie, ontdaan van alle emotie en commotie van de afgelopen maanden. Het rapport biedt een uitgebreid beeld van de problemen die met betrekking tot het decreet zijn opgedoken. Iedereen in de commissie Toerisme heeft erkend dat deze decreetsevaluatie bijzonder voorbeeldig is verlopen en in andere terreinen zou kunnen worden gebruikt.

Na de evaluatie is de politiek weer aan zet voor de besluitvorming. De leden van de commissie Toerisme hebben zich hierover gebogen. Ik ben tevreden dat de meerderheid en bijna de volledige oppositie elkaar met dit voorstel van decreet hebben gevonden.

De conclusie van het rapport luidt dat het niet wenselijk is het decreet in zijn huidige vorm te laten voortbestaan. Er lagen dan ook twee opties voor. Het decreet moest drastisch worden afgeslankt of worden afgeschaft. De commissie heeft lang over de beste formule nagedacht. Daarbij zijn twee bekommernissen vooropgesteld.

We willen rekening houden met de belangen en de bescherming van de consument. Daarnaast willen we ook rekening houden met de kwaliteit van de door de sector aangeboden dienstverlening en producten.

De indieners hebben uiteindelijk gekozen voor een gefaseerde afschaffing. In een eerste fase wordt voorgesteld om de definitie van reisbureau drastisch te beperken en om de vrijstellingen beter te omschrijven en te definiëren. In een tweede fase, met ingang van 1 januari 2014, zal het decreet worden opgeheven. In de tussentijd krijgt de sector de kans om zich voor te bereiden op zelfregulering. De consumentenbescherming en de eerlijke concurrentie tussen de reisbureaus zullen daarbij gegarandeerd blijven door enerzijds het bestaan van de geschillencommissie reizen, een initiatief van de beroepsverenigingen en de consumentenverenigingen, en anderzijds de federale wetgeving inzake de bescherming van de gebruiker, het mededingingsrecht en de handelspraktijken.

Collega's, het werken met vergunningen heeft lange tijd zijn nut bewezen voor het bewaken van de kwaliteit van de reissector en het beschermen van de consument. Maar de voorbije vijf jaar is er veel veranderd: er worden meer en meer reizen voorbereid en geboekt via het internet. De vergunningsplicht, zoals omschreven in het Reisbureaudecreet, is nauwelijks te handhaven. De discussies van de voorbije maanden bewijzen dat.

Het valt ook niet te ontkennen dat de geschillen en het dreigen met geschillen voor de rechtbank het draagvlak voor het decreet en het vergunningensysteem hebben ondermijnd. Terwijl de wetgeving duidelijkheid moet scheppen over de spelregels die gelden in de samenleving, was het decreet zelf een bron van twist en misverstanden geworden.

Ik denk dan ook dat wij als indieners de juiste keuze hebben gemaakt met dit voorstel van decreet. Mijn fractie zal het uiteraard eenparig goedkeuren.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Voorzitter, collega's, de zomervakantie is begonnen. Dat is natuurlijk de ideale tijd om ons in deze plenaire vergadering te buigen over toerisme, en meer bepaald over het Reisbureaudecreet. Het is nochtans niet de eerste keer dat dit decreet hier aan bod komt. In maart ondervroeg ik de minister liefst tweemaal over de onbedoelde effecten van het Reisbureaudecreet na een aantal rechterlijke uitspraken. Ook in de bevoegde commissie kwam het Reisbureaudecreet regelmatig aan bod. We hebben discussies gehad over reiscadeaucheques, 'affiliate websites', het OKRA-arrest, de vermeende belangenvermenging tussen de Vereniging van Vlaamse Reisbureaus (VVR) en het Adviescomité Reisbureaus, enzovoort. Op 31 januari 2012 pleitte ik in de commissie voor een grondige evaluatie en indien nodig een afschaffing van dit decreet.

Het Reisbureaudecreet is ondertussen vijf jaar oud en had indertijd een betere kwaliteitsbewaking en de bescherming van de consument voor ogen. Met nieuwe ontwikkelingen als de cadeaubons en de 'affiliate websites' hield het decreet echter geen rekening. Daarbovenop gaf vooral de ruime interpretatie van het begrip 'reisbemiddeling' ongewenste effecten en werd de vrijstellingsregeling voor de socioculturele en onderwijsorganisaties die doelgroep-specifieke uitstappen organiseren, permanent aangevochten via juridische procedures en dreigbrieven van de VVR. Daarom drong ik aan op een versnelde evaluatie van het Reisbureaudecreet. Die is er ook snel gekomen, op 19 april 2012.

Het Departement internationaal Vlaanderen presenteerde een lijvig en goed onderbouwd evaluatierapport, met belangrijke conclusies en beleidsaanbevelingen. Ik neem even mijn tijd om de twee belangrijke conclusies letterlijk te citeren.

De eerste conclusie die men aan het parlement voorstelde, luidt: "Indien er voor zou gekozen worden om het toepassingsgebied van het decreet bij te stellen via een amendering van zijn artikelen 2 en 3, wordt aanbevolen a priori te evalueren in welke mate de nieuwe regeling voldoende algemeen is gedefinieerd en resistent kan worden geacht tegen nieuwe ontwikkelingen in de reisbemiddelingssector en, daaruit voortvloeiend, de nieuwe vragen tot een verruiming van de uitzonderingsgronden. Zoniet bestaat de kans dat de wetgever in de toekomst met regelmaat wordt uitgenodigd om het decreet opnieuw te actualiseren, waardoor het normerend effect dreigt te verwateren."

Tweede belangrijke conclusie: "Ingeval de wetgever: a, zou vaststellen dat het toepassingsgebied van de door het decreet opgelegde vergunningsplicht, zoals geïnterpreteerd door de rechterlijke macht veel ruimer is dan door hem bedoeld; b, een terugkeer naar de situatie van voor het Reisbureaudecreet van 2007 niet wenselijk acht; c, moeilijkheden zou ondervinden bij de uitwerking van een nieuwe en afdoende definitie van het begrip reisbemiddeling en/of een reeks algemene en stabiele uitzonderingsgronden voor opname in de te amenderen artikelen 2 en 3 van het decreet, wordt aanbevolen dat ook de opheffing van het Reisbureaudecreet als beleidsalternatief zou worden overwogen. De opheffing van het decreet zou de reisbureau- en reisbemiddelingssector van een verplicht vergunningssysteem ontslaan en voor de uitdaging plaatsen om te voorzien in een mechanisme van zelfregulering zoals in vele Noordwest-Europese landen al het geval is. Die beleidsoptie zou aansluiting kunnen vinden bij de algemenere beleidsdoelstelling van de Vlaamse Regering inzake wetsmatiging en deregulering van het economisch leven en een meer doorgedreven omzetting van de Europese dienstenrichtlijn."

Dat vonden wij toch duidelijke conclusies. We hebben met de meerderheidsfracties naar een oplossing gezocht om de in het rapport vastgestelde problemen te remediëren. We botsten daarbij echter telkens op hetzelfde probleem: het is geen sinecure om sluitende definities op te stellen voor een sector die zo sterk in beweging is. Bovendien bleek de meerwaarde van zo'n aangepast decreet nog veel minder relevant. Het decreet zou dan immers enkel nog dienen om de sector van de reisbureaus af te schermen door een strenge vestigingswetgeving. Dit zou het risico op juridische procedures echter helemaal niet doen afnemen. Dat zou betekenen dat we binnen de kortste keren opnieuw vragen zouden moeten stellen aan de bevoegde minister.

De meerderheid heeft dan samen met Open Vld, Groen en LDD het besluit genomen om het Reisbureaudecreet af te schaffen, mits een voldoende overgangperiode van anderhalf jaar. Tijdens die overgangperiode wordt het decreet toch nog aangepast om onduidelijkheden onmiddellijk weg te werken. Zo zal het woord 'bemiddelen' uit het decreet verdwijnen, waardoor de affiliate websites niet meer kunnen worden beschouwd als reisbureaus. Ook wordt de vrijstelling voor de socioculturele sector beter gedefinieerd, daar heeft de CD&V-fractie steeds sterk op gehamerd.

Wat verandert er nu concreet? Ik wil dat toch nog even duidelijk stellen, omdat daar toch nog bewust of onbewust heel veel mist wordt gespuid, getuige alle mails die wij de laatste weken ontvingen.

Wat verandert er voor de consument, de verenigingen en de reisbureaus zelf? Voor de consument verandert er eigenlijk weinig. De bescherming van de consument blijft onverkort bestaan door de federale Reiscontractenwet die zowel de reisbureaus – meestal de reisbemiddelaars – als de touroperators – meestal de reisorganisatoren – verplichtingen oplegt die de consument bescherming bieden. De belangrijkste hiervan zijn de verkoopvoorwaarden voor een reis, de verzekering tegen faillissement en de verzekering tegen beroepsaansprakelijkheid, de Geschillencommissie Reizen, de rechten van de luchtreiziger en de verkoop op afstand. Consumentenbescherming is immers geen Vlaamse bevoegdheid. Bovendien geldt er in deze sector een grote mate van zelfregulering. De touroperators gaan niet met om het even welk reisbureau in zee. Zij eisen ook garanties inzake solvabiliteit en verzekeringen bovenop de wettelijke verplichtingen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mevrouw Brouwers, u zegt dat de consument nog altijd beschermd wordt door de federale wetten. In de memorie van toelichting van het Reisbureaudecreet van 2007, de uiteenzettingen van de collega's-parlementsleden en de toelichting van de minister bij de totstandkoming van het decreet was een van de argumenten om een Reisbureaudecreet op te stellen net dat de consument niet of niet voldoende werd beschermd door de federale wetgeving.

Ik begrijp die plotse ommezwaai dus niet goed.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Collega, als u zich daar zorgen over maakt, waarom heeft uw fractie in 2007 het decreet dan niet goedgekeurd?

De heer Stefaan Sintobin: U probeert dezelfde truc toe te passen waarmee in de commissie ook de minister uitpakte. Wij hebben in 2007 het decreet niet goedgekeurd omdat daarover in de sector ongerustheid heerste. Als u het verslag van de debatten van toen zou hebben nagelezen, dan zou u weten dat wij ons hebben onthouden omdat wij er niet van overtuigd waren dat het begrip 'hoofdbezigheid' niet in de tekst van het decreet kon worden ingeschreven. Toen vreesde men al dat supermarkten zoals Carrefour of Delhaize reizen als nevenactiviteit zouden kunnen aanbieden. Zoals de sector waren wij er daarom voorstander van om het aanbieden van reizen als hoofdbezigheid in de tekst op te nemen. Hier doen

uitschijnen dat wij het decreet niet hebben goedgekeurd omdat wij het niet goed vonden, is de waarheid geweld aandoen. Ik raad u aan het verslag van toen er nog eens op na te lezen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Mevrouw Karin Brouwers: Het klopt dat het decreet dat wij vandaag willen afschaffen, twee hoofddoelstellingen had: de kwaliteitsbewaking van de sector en een betere bescherming van de consument. Uit de evaluatie blijkt dat het decreet de verwezenlijking van die doelstellingen niet echt veel heeft

bijgebracht. Op het vlak van de kwaliteitsbewaking is dat misschien wel het geval, maar de sector kan daar perfect zelf voor zorgen. Ik kom op die zelfregulering nog terug. Wat de bescherming van de consument betreft, is er een heel goede federale wetgeving van kracht, en ook op Europees vlak beweegt er het een en ander. Dit decreet handhaven is een vorm van overreglementering. Wij willen al zo lang de overreglementering bestrijden. Elke week opnieuw keuren wij hier veel decreten goed. Maar er eentje afschaffen, is blijkbaar een heikele taak. Ik hoop dat het vandaag lukt. Wij hebben dit goed bestudeerd en goed nagekeken of de consument hier geen nadeel van ondervindt.

De heer Stefaan Sintobin: Ik begrijp natuurlijk uw bedoeling. Maar ik krijg geen antwoord op mijn vraag: waarom hebben in 2007 de minister en een aantal fracties gesteld dat de federale wetgeving niet voldoet om de consument te beschermen, maar vandaag is dat blijkbaar wel het geval? U draait wat rond de pot, en ik krijg geen duidelijk antwoord.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Terugkijkend op de afgelopen vijf jaar kunnen wij vaststellen dat het decreet van 2007 een illustratie is van het gezegde ‘de weg naar de hel is geplaveid met goede voornemens’. In 2007 bestond bij de indieners en diegenen die het decreet hebben goedgekeurd, de intentie om extra bescherming aan te bieden als dat nodig zou zijn geweest. Achteraf bekeken bleek dat niet het goede instrument te zijn geweest. Wellicht heeft men zich vergist, al gebeurde dat ongetwijfeld met de beste bedoelingen. Vandaag moeten wij dat gewoon rechtzetten.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer Sintobin, regelgeving zorgt steeds voor kosten en baten. Ongetwijfeld is het zo dat het decreet van 2007 wellicht een aantal baten heeft opgeleverd. Misschien zijn er hier en daar ‘cowboys’ – zoals dat in anglofobe kringen wordt genoemd – verwijderd die misschien wel consumenten schade hebben berokkend. Maar een decreet zorgt ook voor veel kosten. Het legt een bureaucratische vergunningsplicht op. Er zijn wachtkosten. Ik ga daar straks op in, want er zijn daarover studies aan de universiteit van Hasselt gemaakt. Bovendien kan een decreet worden misbruikt om doelstellingen na te streven die er niets mee hebben te maken.

De wetgever is geen alziende god. De wetgever kan fouten maken, kan foute inschattingen doen en kan leren uit de praktijk. Het is niet erg om fouten te maken, maar het is heel erg om niet te leren uit fouten.

Wat we gezien hebben in de vijf jaar dat het decreet heeft gefunctioneerd, is dat de kosten op het veld de baten grotendeels begonnen te overstijgen. Ik denk dat de uitspraak van de minister en ook van de meeste fracties hier in het Vlaams Parlement, van een voortschrijdend inzicht getuigt. Er werd gezegd dat het decreet eigenlijk geen meerwaarde meer heeft, maar eerder een minwaarde, dat het zorgt voor juridisch gestook op het veld en dat het een bijkomende bureaucrativering is. Daarom werd voorgesteld om het decreet op te heffen en om te bekijken of een ander systeem, dat van labelling, niet beter werkt.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij de twee vorige sprekers. Als de heer Bouckaert zegt dat er kosten op het veld waren, dan wil ik dat graag nog een

beetje versterken. Er waren geen kosten op het veld, het veld is een slagveld geworden. Het slagveld werd veroorzaakt door één wellusteling. Er was één wellustige organisatie die, alle goede bedoelingen van het decreet ten spijt, dit decreet heeft misbruikt en er een waar slagveld van heeft gemaakt.

Ik wil het heel kort overlopen. Een niet-onbelangrijk ziekenfonds heeft vorig jaar een dading aanvaard, er is de bedreiging geweest en de vervolging van een aantal sociaal-culturele verenigingen, er is de Travelbox-affaire geweest, er is het OKRA-arrest geweest en er zijn de ‘affiliated websites’ geweest.

Mijnheer Sintobin, ik wil u eraan herinneren dat de mensen van de ‘affiliated websites’ zijn komen spreken op de hoorzitting en dat de man van de VVR tijdens die hoorzitting nog maar eens bedreigd heeft met nieuwe rechtszaken. Er zijn veroordelingen gekomen en ondanks het feit dat de minister hier zei dat er afspraken waren rond de betekening, is er niet minder lang geleden dan vorige week nog een betekenis geweest van een vonnis en een veroordeling. Ik heb de grootste verachting voor de vereniging die dit decreet heeft misbruikt en een echt slagveld heeft achtergelaten.

De heer Lieven Dehandschutter: Ik wil niet opnieuw de emoties van de voorbije maanden oproepen, maar het antwoord op de vraag van de heer Sintobin zit besloten in het evaluatierapport zelf. Het is een heel grondig en gedetailleerd evaluatierapport waarin een vijftal criteria worden gehanteerd om de vraag te stellen of het decreet nu, na vijf jaar werking, nog een meerwaarde heeft. Het antwoord was telkens “neen”.

Mijnheer Sintobin, ik denk dat daarin het antwoord op uw vraag besloten zit.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voor alle duidelijkheid, ik heb nooit gezegd, noch in de commissie noch hier in de plenaire vergadering, dat wij het Reisbureaudecreet als dusdanig wilden behouden. We zijn altijd, net zoals de minister trouwens, voorstander geweest van een grondige evaluatie en een aanpassing, niet van een afschaffing van het decreet. Tot maart, april, mei – ik weet het niet meer precies – was zelfs de minister er nog altijd van overtuigd dat er een aanpassing van het decreet kon komen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik wil in dit onfrisse verhaal de collega’s en het parlement even wijzen op de discussie die daarover gevoerd werd, via mail en in de commissie. Ik heb nog nooit zo’n moddergevecht in de politiek meegemaakt als over dit decreet. De tonaliteit, het woordgebruik, de houding, de attitude en de stijl: alsof het parlement een bende – ik houd me heel erg in nu – onbenullen is. We werden behandeld vanuit de houding: wij kennen de wereld, jullie zijn te dom om te oordelen over wat goed en wat slecht is. Ik heb nog nooit zo’n taalgebruik gelezen en gehoord, maar ook nog nooit zo’n grote opluchting bij mensen in de samenleving toen er initiatieven kwamen om ermee te stoppen.

Het moet ons tot nadenken stemmen over de rol van de politiek. Of we nu voor zijn of tegen, mijnheer Sintobin, als een discussie op die manier wordt gevoerd, moeten we zo’n voorstel van decreet meteen in de vuilnisbak gooien. (*Applaus bij sp.a, Groen en LDD*)

De heer Stefaan Sintobin: Ook ik heb in de commissie gesteld – en de collega’s kunnen dat getuigen – dat de woordvoerders van de VVR niet altijd even diplomatisch waren, maar ik vind het geen argument om een decreet al dan niet af te schaffen. U hebt dat taalgebruik misschien nog nooit meegemaakt, mijnheer Caron, maar ik heb in dit parlement ook nog nooit meegemaakt dat een belangenvereniging, die niets anders doet dan de belangen van haar leden verdedigen en trachten een decreet te laten toepassen door de rechtbank, zo door politici aan de schandpaal wordt genageld, zoals daarnet nog door de heer Roegiers.

Wat kosten betreft, mijnheer Bouckaert, heeft ook de reissector zelf zware financiële inspanningen moeten doen om zich aan te passen aan het Reisbureaudecreet dat werd

goedgekeurd in 2007 en dat nu wordt afgeschaft. Dat is een beetje zoals de cafés verplichten om een rookafzuigingsinstallatie te installeren en nadien een rookverbod afkondigen.

Wat het slagveld betreft, hebt u voor een stuk gelijk, mijnheer Roegiers, maar u moet wel alles vermelden. Ik heb het ook gezegd aan mevrouw Brouwers in de commissie en hier in de plenaire vergadering. De reizen van OKRA waren niet zomaar busreisjes naar Lourdes. OKRA is nu op veertiendaagse rondreis in India. Het is toch logisch dat dergelijk reizen conform moesten zijn aan het Reisbureaudecreet.

U zegt dat de VVR de sector wil beschermen. In de commissie heb ik ook gevraagd of dat betekent dat u er voorstander van bent dat ik morgen zomaar een immobiliënkantoor open, een restaurant begin of om het even welke economische activiteit begin, zonder te moeten voldoen aan regelgeving? Dat gebeurt nu. Vanaf morgen kan iedereen reizen aanbieden, of hij nu voldoet aan een of ander reglement of niet. Dat is mijn punt van kritiek. Ik was voor een aanpassing, maar ik begrijp echt niet dat jullie zomaar zeggen dat vanaf morgen iedereen een reisbureau kan openen.

Afscherming van de markt en afscherming van de sector gebeuren toch in alle economische sectoren. Ik begrijp niet waarom de reisbureausector per se moest worden uitgeroepen tot publieke vijand nummer één. Als het argument enkel gaat over de houding van de woordvoerders van de VVR, vind ik dat geen argument.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer Sintobin, het is ten onrechte dat u ernaar verwijst dat OKRA nu in India zou zitten. Om te beginnen is dat wel geboekt met een officiële touroperator in Vlaamse handen. Het steunt dus de Vlaamse economie. Ten tweede heeft men een erkend nummer. Dat is nu volledig in orde. Ten derde boekten alle regionale afdelingen al hun reizen bij lokale reiskantoren, bij de kleine zelfstandigen.

Beseffen de leden van de VVR dat procederen contraproductief heeft gewerkt? Daardoor is de vereniging die u hebt genoemd, een van grotere touroperators en reiskantoren geworden van Vlaanderen en van België. Daardoor gaan die lokale afdelingen van die sociaal-culturele vereniging niet meer boeken bij de kleine zelfstandigen. Dit Reisdecreet werkt contraproductief en heeft net het tegenovergestelde gerealiseerd, door het voeren van die processen, dan wat men voor ogen had.

Wij hebben respect voor de kleine zelfstandige reiskantoren. Die zijn van ontzettend groot belang. Ik wil iedereen aanmoedigen om daar in de mate van het mogelijke te boeken. Als je dat privé via een website doet, is dat geen enkel probleem, dat moet je voor jezelf uitmaken. Maar je weet dat je safe bent. In plaats van te procederen tegen sociaal-culturele verenigingen, had de VVR de financiële middelen veel beter gebruikt om een positief imago te creëren voor de reissector en de kleine zelfstandigen. Men had persconferenties kunnen geven en positieve en constructieve dingen kunnen doen.

Maar nee, ze hebben het geld van hun leden voor andere dingen gebruikt. Ik hoop dat de ogen van de kleine reiskantoren die zelfstandig reizen organiseren, opengaan. Nu hebben ze de kans om aan zelfregulering te doen.

De voorzitter: De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Mijnheer Sintobin, ik mag redelijkerwijze vermoeden dat u en uw fractie pleitbezorger bent voor een actieve, dynamische, Vlaamse kmo-wereld. Daartoe behoren onmiskenbaar ook de kleine bedrijfjes die zich ontwikkelen in de e-commerce en e-business. In die sector zitten ook heel wat 'affiliated websites'. Ik heb het in de commissie al gezegd en wil het hier herhalen, dat zou toch ook uw bezorgdheid moeten zijn?

Door dit voorstel van decreet over de reisbureaus worden onze Vlaamse affiliated websites, de e-commerce en e-marketing actief en acuut gediscrimineerd ten opzichte van de rest van de wereld omdat ze aan een vergunningsplicht werden onderworpen. De rest van de wereld kunnen we letterlijk nemen: e-business beslaat de hele wereld. We moeten het ook niet ver

zoeken. Het was voldoende om de activiteiten te verplaatsen naar Brussel of Wallonië, waar de Vlaamse regelgeving niet geldt, om in een totaal andere context te kunnen werken. In goed Nederlands: dit is geen ‘level playing field’. Dit speelde in het nadeel van een heel belangrijke, innoverende, groeiende Vlaamse sector. Ik begrijp niet dat u daar de belangen niet van inziet en niet wilt verdedigen.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer Verstreken, de houding van de VVR kan toch onmogelijk een argument zijn om aan decreetgeving te doen, om decreten af te schaffen, te evalueren of aan te passen. Dat is volgens mij geen argument waardig in dit parlement.

Mijnheer van Rouveroi, u hebt gelijk, de Vlaamse affiliated websites werden gediscrimineerd tegenover de internationale. Ik blijf nog altijd bezorgd en ik stel me vragen bij de bescherming van de consument die reizen boekt via de affiliated websites. Ik hoop, voorzitter, dat er na dit reces geen actuele vragen of vragen om uitleg worden ingediend over gedupeerde reizigers en hun bescherming in de reiswereld.

Mevrouw Karin Brouwers: Het gaat hier niet alleen over de houding van de VVR – ik heb het al gezegd. Het gaat ook over de rechterlijke uitspraken, die natuurlijk het gevolg waren van procedures die zij hebben gestart. Het zijn de gerechtelijke uitspraken die ons deden concluderen dat het voorstel van decreet anders wordt geïnterpreteerd door die rechters dan dat wij het ooit bedoeld hadden. Daar gaat het over. Ik vind het belangrijk genoeg om hier een laatste keer over door te bomen.

Meer en meer consumenten boeken trouwens hun vakantie rechtstreeks via internet, en in die context is regelgeving die enkel in Vlaanderen van toepassing is, toch wel heel erg beperkt qua opzet, zoals de heer van Rouveroi net zegde. Het is trouwens net daarom dat de Europese richtlijn over de pakketreizen momenteel in herziening is. Nadien zal dan de federale wet daaraan aangepast moeten worden zodat de moderne reisconsument afdoende bescherming blijft genieten ongeacht de wijze waarop hij reizen of logies boekt. Mogelijk kan de consument zelfs genieten van een betere individuele dienstverlening want de concurrentie tussen reisbureaus en touroperators zal iets sterker worden door de komst van nieuwe marktspelers. Bestaande reisbureaus zullen dus goede service moeten blijven leveren om klanten te houden en klanten te winnen.

Hoewel ze al ten overvloede werden genoemd, zal ik nog even de voordelen voor de socio-culturele verenigingen, de onderwijssector, de sportverenigingen opsommen. Ze zullen meer vrijheid krijgen om zelf reizen te organiseren en te verkopen. Dat spreekt vanzelf. Opgelet echter: de Reiscontractenwet en de federale wet op de handelspraktijken blijven natuurlijk ook op die reizen van toepassing. Men zal alle aangesloten verenigingen en afdelingen dus goed moeten informeren over hun verantwoordelijkheid bij het organiseren van reizen. We gooien dat hier niet zomaar weg. Die federale wetten bestaan nog.

Er zal hopelijk ook minder risico zijn op een rechtsgeding van de VVR, al gaf de VVR al wel aan voortaan te zullen blijven dagvaarden op basis van die Reiscontractenwet. We zijn er nog niet vanaf, maar het opstapje van ons decreet verdwijnt dan toch. Dat werd immers telkens door de rechters mee in overweging genomen bij hun beoordeling. Ook zullen die verenigingen gemakkelijker kunnen samenwerken met reisbureaus en touroperators. Nu was dat zelfs verboden. Een van die rechterlijke uitspraken heeft immers ons begrip ‘reisbemiddeling’ zo ruim geïnterpreteerd dat zelfs een voorzitter van een vereniging geen reis voor zijn vereniging mocht gaan boeken bij een reiskantoor. Hoe absurd kan dit zijn? Het is goed dat we dit afschaffen, en dat dit opnieuw op een normale manier kan.

De heer Verstreken heeft er al op gewezen dat in de reisbureausector heel veel kleine zelfstandigen actief zijn. De CD&V-fractie waardeert hen zeker voor hun kwaliteitsvol werk. Voor hen zijn er ook voordelen. Het lijkt me belangrijk dat hier te zeggen, en die voordelen op te sommen. Ze krijgen minder financiële en administratieve lasten.

In dit verband wil ik wel een kleine bezorgdheid uiten. Gelukkig is minister Smet aanwezig. Die kan dat dan aan de minister van Toerisme overbrengen. Momenteel bepaalt het uitvoeringsbesluit dat het eigen vermogen waarvan reiskantoren moeten bewijzen dat ze het hebben, na drie jaar moet worden opgetrokken van 25.000 euro naar 50.000 euro. De vraag is natuurlijk of het nog nodig is die verdubbeling op te leggen voor vergunningen waarvoor die drie jaar nog moeten verstrijken. Ik wil de minister vragen dat toch eens te bekijken bij de aanpassing van het uitvoeringsbesluit, en daarover ook zo snel mogelijk te communiceren ten aanzien van de betrokken reisbureaus.

Een ander voordeel is dat reisbureaus een grotere vrijheid tot ondernemen krijgen en dat samenwerking met derden en verenigingen gemakkelijker wordt. Als de beroepsverenigingen erin slagen om zelf een instrument tot zelfregulering te ontwikkelen, dan kunnen de voorheen vergunde reisbureaus daar vermoedelijk gemakkelijk mee instappen en genieten van de voordelen die dit met zich meebrengt. Mogelijk zullen de reisbureaus meer concurrentie ondervinden van nieuwe spelers, maar daardoor zullen ze zich misschien extra inzetten om klanten te winnen. Dat is toch eigenlijk ook een voordeel. Ze zullen ook zelf meer gebruik kunnen maken van promotiekanalen, tussenkanalen zoals die affiliated websites, reisbonds enzovoort.

De sector van de reisbureaus krijgt dus tot 1 januari 2014 de tijd om een systeem van zelfregulering op te zetten, zoals dat nu al bestaat in noordelijke Europese landen. We zullen dat natuurlijk niet opleggen. Misschien kan er begeleiding komen. Het zal van de minister afhangen in welke mate hij dat verder wil opvolgen. Er zou bijvoorbeeld een kwaliteitslabel kunnen worden ontwikkeld voor reisagenten die een specifieke beroepsopleiding of specialisatie hebben. Dat zullen ze echter zelf enigszins moeten uitzoeken.

Ik wil er bij de minister ook nog eens op aandringen, zoals ik dat in de commissie deed, dat een dergelijk kwaliteitslabel, als dat dan wordt ontwikkeld, via een door de Vlaamse overheid ondersteunde informatiecampagne bekend zou worden gemaakt bij het grote publiek, bij de consument. Dat zou gebeuren naar analogie met andere campagnes die de Vlaamse overheid voert om kwaliteitslabels te promoten. Ik heb het eerder ook al gezegd: ik hoop echt dat de reisbureausector deze kans grijpt om zichzelf nu opnieuw uit te vinden en zich te richten op een cliënteel dat nog wel bereid is om te betalen voor die goede service, dicht bij de klant, voor reizen op maat, reizen voor specifieke doelgroepen enzovoort.

De heer Stefaan Sintobin: Mevrouw Brouwers, u probeert hier weer te geven hoe goed het wel is voor de reisbureausector dat het Reisbureaudecreet wordt afgeschaft. Ik heb daar mijn twijfels bij. Ik ben geen econoom van opleiding maar ik denk toch dat het een economische wetmatigheid is dat wanneer men een markt open gooit, de concurrentie groter wordt. De taart die moet worden verdeeld, blijft echter even groot. Soms is die iets groter of kleiner afhankelijk van bijvoorbeeld een crisisperiode. U bent het toch met me eens dat door de afschaffing van het Reisbureaudecreet, honderden jobs op de helling komen te staan, vooral binnen de kleinere sector van de reisbureaus. U spreekt ook over zelfregulering alsof dat de beste oplossing zou zijn. Ik heb in een rapport gelezen dat die zelfregulering, bijvoorbeeld in Nederland, niet zo geslaagd is. De kleinere reisbureaus worden weggedrongen door de grote touroperators. Dat is een van de grote nadelen. Ik heb geen aandelen in de Vereniging van Vlaamse Reisbureaus maar ik wil vooral de belangen verdedigen van de kleine reisbureaus. Met de afschaffing van het decreet zullen zij stelselmatig verdwijnen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De heer Jan Roegiers: Mijnheer Sintobin, waar baseert u zich op om hier in deze plenaire zitting boudweg te zeggen dat er honderden jobs zullen verdwijnen in de reissector?

De heer Sas van Rouveroi: Mijnheer Sintobin, samen met de heer Roegiers ben ik er niet van overtuigd dat wat u zegt, juist is. Ik heb daarnet verwezen naar de affiliated websites. Ik weet dat u enerzijds begrip opbrengt voor de argumenten die ik heb ontwikkeld maar dat u

anderzijds vraagt over hoeveel arbeidsplaatsen het gaat. Het gaat over enkele tientallen, zelfs over honderden. Vergis u niet, dit een groeisector.

Ik geef een ander voorbeeld over de professionele congresorganisatoren (PCO's). Er zijn er zeventien in België. Zij staan samen in voor een omzet van 60 miljard euro. Van die zeventien Belgische PCO's zijn er zes gevestigd in Vlaanderen. Zij behoren tot de top van Europa. Het resultaat daarvan is dat deze zes Vlaamse PCO's bijna alle congressen in Brussel organiseren en bijna alle Europese ministerraden. Deze Vlaamse PCO's zijn aangeschreven in het kader van het decreet, met de mededeling dat zij illegaal bezig zijn. De reactie van de PCO's is dat zij zich zullen herlokalisieren naar Brussel of Wallonië als de situatie niet verandert. Is dat wat u wenst met uw fractie, mijnheer Sintobin?

De heer Lieven Dehandschutter: Mijnheer Sintobin, ik moet formeel tegenspreken wat u zegt. Het doembeeld dat u ophangt van honderden jobs die zouden sneuvelen, is niet juist. De cijfers bewijzen het tegendeel. Ondanks de crisis sinds de herfst van 2008 en ondanks de moeilijke markt, is de reissector in Vlaanderen er de jongste jaren op vooruitgegaan, zowel kwalitatief als inzake omzet.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mijnheer Sintobin, u gelooft niet in de zelfregulering. Ik wil een citaat voorlezen van de Algemene Nederlandse Vereniging van Reisondernemingen (ANVR): “Wij leven al jaren zonder vestigingwet en wij zouden ook niet anders willen.”

De directeur van die vereniging is wel iets meer betrouwbaar dan de heer Sintobin, want hij zegt: “Ik denk echt dat het een hele interessante uitdaging voor onze vrienden in België” – hij bedoelt natuurlijk in Vlaanderen – “gaat worden. Met name ook omdat ik een sterk geloof heb in samenwerking tussen bedrijven op branche niveau. Dat kan leiden tot het reduceren van kosten, het vergroten van de efficiency en het verhogen van de kwaliteit. Als je dit als sector en als beroepsorganisatie goed oppakt, dan kan je een wezenlijke extra toegevoegde waarde voor je sector creëren. Dan kan je een extra bijdrage leveren aan het verder versterken van je sector. Wie wil dat nou niet.”

We kunnen af en toe wel eens naar het Noorden kijken omdat daar heel goede voorbeelden te vinden zijn.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer van Rouveroi, blijkbaar luistert er niemand als ik iets zeg. Ook ik heb mij niet akkoord verklaard met de houding van de vertegenwoordigers van de VVR. Ik heb nooit gezegd dat ik de manier waarop zij het decreet wilden laten toepassen, steun.

Ik heb alleen gezegd dat de VVR een belangenvereniging is en dat een belangenvereniging niets anders doet dan de belangen van haar leden verdedigen, net zoals de Boerenbond dat doet, net zoals het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) dat doet, net zoals tal van andere verenigingen dat doen. Wij waren ook voorstander van een evaluatie en een aanpassing van het decreet, maar niet met een afschaffing. Dat is het kind met het badwater weggoaien.

Mijnheer Dehandschutter, u hebt gelijk. Ik zeg niet dat de reissector in zijn totaliteit kleiner wordt, integendeel. Ik weet ook wel dat mensen, misschien nog wel meer in crisisperiodes dan anders, een reis boeken. Ik zeg alleen dat de afschaffing van het Reisbureaudecreet voor de kleine reisbureaus niet goed zal zijn. U zult op termijn wel zien hoeveel van die kleine kmo's zullen sluiten, failliet gaan of iets dergelijks.

Mijnheer Kennes, wat betreft zelfregulering, zeggen, afhankelijk van de bron, de enen dat het wel geslaagd is in Nederland, en de anderen dan weer dat het niet geslaagd is. Ik heb hier een tekstje bij, ik wil het gerust voorlezen. Het is zoals met wetenschappelijke onderzoeken: er is altijd wel een wetenschappelijk onderzoek dat een ander wetenschappelijk onderzoek weerlegt.

Mevrouw Karin Brouwers: Ik wilde het net over Nederland hebben, maar collega Kennes heeft de Nederlanders al geciteerd. Ik kan dus een hele bladzijde overslaan. We kunnen

inderdaad leren van de zelfregulering daar, maar ze heeft ook haar nadelen. Het is echt afwachten hoe die zelfregulering in Vlaanderen zal worden aangepakt.

Ik heb gisteren een studie gekregen van de denktank van de heer Bouckaert: ‘Het Vlaams Reisbureaudecreet gewikt, gewogen en te licht bevonden’. Vanaf pagina 68 wordt er diep ingegaan op hoe men dat in Nederland allemaal aanpakt. Het is daar inderdaad niet van een leien dakje gelopen. Er is inderdaad wat heibel tussen de grote en de kleintjes geweest. De conclusie is heel duidelijk dat we er heel veel van kunnen leren, ook in de positieve zin. Het is nu afwachten hoe het in Vlaanderen zal worden aangepakt. Als we de adjunct-directeur en directeur van de ANVR mogen geloven, dan zit er wel toekomstmuziek in die sector door de zelfregulering op een goede manier aan te pakken.

De heer Stefaan Sintobin: Wat betreft zelfregulering en verwijzen naar Nederland en andere landen, had u beter wat meer tijd genomen. Nu gebruikt u dat als argument om het Reisbureaudecreet af te schaffen. Misschien had u beter wat meer tijd genomen. Ik begrijp trouwens nog altijd niet waarom dit Reisbureaudecreet op een drafje moest worden afgeschaft. Wij hadden evengoed wat meer tijd genomen.

Mevrouw Brouwers, ook de minister heeft gezegd dat het evaluatierapport op zich een goed rapport was, maar dat een van de tekortkomingen van dit rapport was dat er geen vergelijkende studie werd gemaakt met onze buurlanden. Nu gebruikt u dit als argument. Had u wat meer tijd genomen, dan wisten we dat ook. Nu zwaait iedereen maar met rapporten en beweringen, het ene pro, het andere contra, en dat is niet echt wetenschappelijk.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Ik heb een korte dienstmededeling. Elke twee minuten komt een volksvertegenwoordiger me vragen hoe het eruitziet voor deze voormiddag. We zullen vergaderen tot 12.30 uur. We pauzeren tot 14 uur en om 14 uur gaan we verder. De stemmingen hebben deze namiddag plaats. Men vraagt me hoe laat dat zal zijn. Als u lang spreekt over bijvoorbeeld het Reisbureaudecreet, wat uw goed recht is, dan betekent dat dat de rest van de agenda zich ook verplaatst. Is dat voor iedereen duidelijk? Ik hoop dat er niemand nog naar voren komt om mij te vragen hoe laat de stemmingen beginnen.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Lieven Dehandschutter, de dames Karin Brouwers en Els Robeyns en de heren Sas van Rouveroj, Boudewijn Bouckaert en Bart Caron houdende wijziging en opheffing van het decreet van 2 maart 2007 houdende het statuut van de reisbureaus – 1658 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking (*Voortzetting*)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het voorstel van decreet van de heer Lieven Dehandschutter, de dames Karin Brouwers en Els Robeyns en de heren Sas van Rouveroj, Boudewijn Bouckaert en Bart Caron houdende wijziging en opheffing van het decreet van 2 maart 2007 houdende het statuut van de reisbureaus.

Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Het is juist dat er geen internationale benchmark is geweest, maar hoe zijn we erbij gekomen om Nederland als voorbeeld te nemen? Dat is omdat Selectair, het samenwerkingsverband van onafhankelijke, zelfstandige reisadviseurs, besloot om de mensen van de ANVR uit te nodigen op hun volgende congres in het najaar om de

zelfregulering in Vlaanderen op een gedegen manier mee voor te bereiden. Laten we dat dus wat afwachten.

Ik sluit het inhoudelijke luik over het Reisbureaudecreet af. Ik wil me na het inhoudelijke luik van de decreetswijziging als lid van de commissie Decreetsevaluatie daar nog even op toespitsen. Ik wil mijn waardering uitspreken voor het traject dat we met dit dossier hebben afgelegd. Ik wil uitdrukkelijk mijn appreciatie uitdrukken voor de mensen die de evaluatie van het Reisbureaudecreet hebben uitgevoerd, en dat lijvige, maar toch overzichtelijke rapport hebben opgesteld. Dit is de manier waarop de evaluatie van decreten altijd zou moeten gebeuren. Alle actoren komen uitgebreid aan bod. Het evalueren via een hoorzitting van enkele rechtstreeks betrokkenen zoals we in de commissie met het decreet op de ombudsman hebben gedaan, was veel eenzijdiger en minder uitgediept.

Ik wil ook de minister bedanken voor de moed die hij heeft getoond door de aanbevelingen uit het evaluatierapport op te volgen. Dit is niet de gemakkelijkste weg geweest. Hij had er zich vanaf kunnen maken met wat wijzigingen en voor een risicoloos status-quo op het gebied van regelgeving kunnen opteren. Hij heeft dit niet gedaan en samen met ons gekozen voor een fundamentele aanpassing.

Zelfs als deze opheffing bij een toekomstige evaluatie niet de meest optimale oplossing zou blijken te zijn, dan nog is de gevolgde werkwijze van decreetsevaluatie een voorbeeld van hoe het moet. Ik wil ook de collega's van de commissie Toerisme en Decreetsevaluatie bedanken. Er was een ruime consensus om met alle fracties die dezelfde conclusies trokken uit het evaluatierapport, dit voorstel van decreet samen in te dienen.

Toch wil ik ook een bekommernis uiten naar aanleiding van dit evaluatieproces. In schril contrast met de correcte methodiek voor decreetsevaluatie ex post, is de wijze van totstandkoming in het parlement van het voorliggende voorstel. Er was een ruime consensus om over de partijgrenzen heen een voorstel van decreet in te dienen. Maar doordat er hier in huis een wijziging is gekomen in de interne organisatie voor het verkrijgen van een correct legistisch advies heb ik externe deskundigen moeten raadplegen over een aantal veeleer banale zaken. Een ex ante evaluatie is voor de parlementsleden toch wel bemoeilijkt door de nieuwe regeling. Ik hoop dus maar dat de tekst die we straks gaan stemmen, juridisch-technisch in orde is, maar ik durf er mijn hand niet voor in het vuur te steken.

De heer Stefaan Sintobin: Vandaar dat het een voorstel van decreet en geen ontwerp van decreet is.

De heer Sas van Rouveroj: Ik wil mevrouw Brouwers bijtreden als ze zegt dat een legistisch advies van de Raad van State heel belangrijk is in de procedure die leidt tot decreetgeving. Dat geldt voor de meerderheid en voor de oppositie, dat geldt in alle fasen van de procedure. U weet ondertussen wat ik daarmee bedoel, en daar komen we later nog op terug.

De voorzitter: Ik ga me niet inhoudelijk in het debat mengen, maar ik wijs u op het actieplan 2009-2014 waar een hoofdstuk in staat over slimme decreetgeving. Ik verwijs ook naar het Uitgebreid Bureau, waar we uitgebreid fiches hebben neergelegd over die slimme decreetgeving en waar de bezorgdheid van mevrouw Brouwers ook in staat. Ik wil dit nog eens onder de aandacht brengen. Er staan een heleboel voorstellen in om tegemoet te komen aan het aspect waar mevrouw Brouwers terecht voor pleit. Ik denk dat we het daar in het Uitgebreid Bureau nog eens moeten over hebben. Met veel plezier trouwens.

Mevrouw Karin Brouwers: Mijnheer van Rouveroj, ik had het niet over de Raad van State, maar wel over de interne legistische adviesverlening.

We zullen daar nu niet verder op doorgaan. Ik heb voldoende gesproken over decreetsevaluatie.

Tot slot wil ik de urgentie van de goedkeuring van dit voorstel van decreet nog even benadrukken. De laatste dagen ontvingen we heel wat verzoeken om dit voorstel van decreet

nu nog niet goed te keuren of de inwerkingtreding ervan uit te stellen. Om collega's die zich daar misschien toe zouden laten verleiden, toch te overtuigen om dat niet te doen, wil ik nog eens herhalen wat de heer Roegiers al heeft gezegd. Amper een week geleden, op 26 juni, werd de website www.vakantiedeals.be nog veroordeeld voor reisbemiddeling zonder het hebben van een licentie van reisbureau door de rechtbank van koophandel van Dendermonde. In de commissie verwees ik ook al naar een organisator van taalkampen die recent nog veroordeeld werd. Het blijft dus maar doorgaan. Tijd dus om dit dossier definitief af te ronden. Want als ik één ding geleerd heb bij het verloop van dit dossier, is het wel dat wij hier wekelijks decreten goedkeuren aan de lopende band, maar dat het afschaffen van een decreet niet zo evident is als het lijkt. Ik dank u. (*Applaus bij CD&V, Open Vld, sp.a, de N-VA, LDD en Groen*)

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Voorzitter, collega's, het afgelopen halfjaar is partijgrensoverschrijdend vastgesteld dat het decreet in de praktijk toch niet naar behoren functioneerde en aanleiding gaf tot ongewenste neveneffecten, en dat de belangenvereniging, waarover hier al zoveel gezegd is, het decreet gebruikte of misbruikte om verenigingen en toeristische ondernemers op stang te jagen.

Vooraf het dreigende taalgebruik, de angstaanjagende brieven en de dagvaardingen zorgden voor heel wat ongerustheid, onduidelijkheid en angst. De belangenvereniging handelde daarbij niet uit bezorgdheid voor de consument of voor de kwaliteit van het aanbod, maar voornamelijk uit eigenbelang.

In een grondige en objectieve evaluatie van de administratie werd bevestigd dat het decreet eigenlijk maar een zeer beperkte meerwaarde heeft, noch op het vlak van consumentenbescherming, noch op het vlak van kwaliteitsbewaking. Die zaken zijn immers wel degelijk voldoende geregeld in de federale wetgeving, mijnheer Sintobin. En die blijft ook na afschaffing van het decreet nog steeds van toepassing.

Ik wil me nog even kort richten tot de vele reisagenten die ons de afgelopen weken en maanden hebben bestookt met mails. Het is eigenlijk uw eigen belangenvereniging, de VVR, die door haar halsstarrige, onverzettelijke en zelfs arrogante houding uiteindelijk zichzelf in de voet heeft geschoten. Honderden mensen zijn door hen, met het decreet in de hand, lastig gevallen en bedreigd, en zijn vaak onder juridische druk gezwich. Het ging vaak over hallucinante verhalen van mensen die ocharme een reis organiseerden voor hun eigen familie of sportclub.

De VVR mag wel beweren dat zij probeert de bescherming van de consument te handhaven, maar uiteindelijk is zij enkel bekommerd om haar eigen macht. Ze hebben een sfeer gecreëerd van angst en onzekerheid. Ik wil ook de opmerking van de heer Verstreken bijtreden: in plaats van hun financiële middelen effectief te investeren in ondersteuning, stimulans en bescherming van de reisbureaus en consumenten, hebben ze hun middelen geïnvesteerd in het koeioneren van socioculturele verenigingen en toeristische ondernemers. Wij hebben hier wellicht het laatste nog niet van gehoord, want de VVR heeft nu al een nieuwe stortvloed van dreigementen en dagvaardingen aangekondigd op basis van de reiscontractenwet.

Mijnheer Sintobin, als een belangenvereniging puur uit eigenbelang een goedbedoeld decreet kan misbruiken om een hele toeristische sector te terroriseren en aan banden te leggen, is dat voor mij en mijn fractie onaanvaardbaar. Het is door hun eigen halsstarrige houding dat een afschaffing van het decreet de enige mogelijke en duurzame oplossing was. Met verfijningen en bijsturingen zouden we immers nooit een duurzame oplossing gevonden hebben die sluitend zou zijn voor toekomstige ontwikkelingen.

Dus, beste reisagent, u moet niet ons als parlementslid viseren, maar uw pijlen richten op uw eigen belangenvereniging. Zij heeft zelf uit eigenbelang een onhoudbare situatie gecreëerd.

Ik ben ervan overtuigd dat de zelfregulering wel degelijk kan slagen. We moeten echter waakzaam zijn dat de belangenvereniging haar dominante positie niet zal misbruiken.

Tot slot wil ik nog opmerken dat mijn fractie ervan overtuigd is dat de afschaffing van het decreet de identiteit van de reisagenten niet zal berokkenen. Deze beslissing zal hopelijk de creativiteit en de dynamiek in de toeristische sector bevorderen.

De heer Sas van Rouveroij: Aangezien al veel is gezegd, kan ik me tot de hoofdlijnen beperken. Het decreet van 2007 is met de beste bedoelingen goedgekeurd. Ook goedbedoelde decreten hebben soms ongewenste effecten. Die ongewenste effecten, die daarnet al ter sprake zijn gebracht, zijn in dit geval zeer omvangrijk.

Er is grote schade veroorzaakt in de sector van de sociaal-culturele instellingen, bij de affiliated websites en in de sector van de meetings, incentives, conferences and events (MICE-sector). Dat gaat dan over de PCO's waarnaar ik daarstraks al heb verwezen.

Een bijzonder grote sector is geïsoleerd en dan in het bijzonder door de belangenvereniging VVR. Het gevolg is dat heel wat vonnissen zijn geveld. Mensen en bedrijven zijn door middel van dwangsommen gewoonweg tot het faillissement gedreven.

Uiteindelijk is dan een eerste initiatief genomen. De meerderheid heeft een amendement voor de Bongobonnen ingediend. Ik ben, bij wijze van spreken, op dat amendement gesprongen en ik heb namens mijn fractie een amendement ingediend om de affiliated websites uit de vergunningsplicht te halen.

Ik herinner me dat sommige partijen op dat ogenblik zeer behoedzaam hebben gereageerd. Ik heb het dan niet over CD&V en sp.a. Die partijen hebben van in het begin hetzelfde discours gehanteerd als wij. Ik herinner me vooral de koudwatervrees van de N-VA en van de minister.

Dit is echter ten goede gekeerd. Het pleit absoluut voor hen dat ze het voortschrijdend inzicht de nodige ruimte hebben gegeven. Toen ik tijdens een plenaire vergadering door middel van een voorstel van decreet voor de tweede keer heb geprobeerd de vergunningsplicht voor de affiliated websites op te heffen, heeft de minister al heel wat enthousiaster gereageerd. De openingen die we, samen met CD&V en sp.a, hebben geforceerd, hebben ons toegelaten in de commissie een constructieve dialoog te voeren.

Volgens mij heeft vooral het evaluatierapport van DiV het point of no return gevormd. Het gaat dan natuurlijk om de Dienst internationaal Vlaanderen en niet om de Dienst voor Inschrijving van Voertuigen (DIV), die erg slecht werkt.

De DiV heeft een zeer sterk rapport afgeleverd. Zo hoort het. Ik hoop dat de andere diensten dit rapport als voorbeeld voor eigen evaluaties zullen gebruiken. Op basis van dit evaluatierapport zijn we met zijn allen, met uitzondering van het Vlaams Belang, tot de vaststelling gekomen dat we niet naar een heromschrijving van het decreet of tot een eindeloze aanvulling van de uitzonderingen op de definities of de perimeters van het decreet moeten gaan. We moeten verder ingrijpen. Uit de decreetsevaluatie is eigenlijk gebleken dat een opheffing van het decreet de enige juiste strategie is. Dat is wat hier vandaag gebeurt.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Voorzitter, ik wil hier toch even op reageren. De heer van Rouveroij heeft net naar het voortschrijdend inzicht verwezen. De minister heeft zich van in het begin, toen het probleem net werd aangekaart, niet verstoort. Hij heeft gevraagd de evaluatie een kans te geven. Volgens de heer van Rouveroij betreft het een zeer degelijke en goede evaluatie. Dit lijkt me de juiste werkwijze. Als we signalen ontvangen, moeten we niet snel enkele conclusies trekken. We moeten onze diensten hun werk laten doen en daarnaar handelen. Dit is hier een typevoorbeeld van.

Het is nu ook een lange bespreking. Voorzitter, een decreet afschaffen vergt blijkbaar een langer debat dan een decreet maken.

De heer Stefaan Sintobin: Met betrekking tot het zogenaamde voortschrijdend inzicht bij de N-VA en bij de minister hebt u, mijnheer Van Dijck, misschien voor een deel gelijk, maar anderzijds was minister Bourgeois tot april-mei nog altijd voorstander van een aanpassing van het decreet. Het is niet alleen door dit evaluatierapport maar ook door de druk van de andere meerderheidspartijen en de oppositie dat het dan toch veranderd is. Op de webstek van Curieus, de socioculturele vereniging waarmee nu zo wordt geschermd en die gelinkt is aan sp.a, zoals OKRA aan CD&V, stond: “Minister Bourgeois is geplooid voor de druk van de andere partijen en het Reisbureaudecreet wordt afgeschaft.”

De heer Sas van Rouveroi: Voorzitter, ik moet de N-VA niet verdedigen, maar ik wil het bij dezen wel eens doen. Het verschil tussen de N-VA en Open Vld in dit dossier is, achteraf bekeken, alleen maar de snelheid waarmee wij de dingen wilden wijzigen. Dat was iets sneller dan wat de minister bereid was te doen. Mijnheer Van Dijck, u verwijst naar dat evaluatierapport dat hij al lang had aangekondigd en waarvan wij vreesden dat het wel eens op de Griekse kalender kon belanden. Als we nu terugkijken naar de procedure, blijkt dat het niet de bedoeling was om het op de Griekse kalender te zetten, maar om op basis van het evaluatierapport de juiste besluitvorming tot stand te brengen. Ik heb toen het beeld gebruikt van het kot dat in brand staat. Op het moment dat je moet blussen, moet je geen bestek uitschrijven en op zoek gaan naar een brandweerkorps. Laat mij die metafoor nog even voortzetten en zeggen dat door enige traagheid, die echter wel heeft geleid tot een kwaliteitsvolle eindbeslissing, er een paar huisjes zijn afgebrand maar gelukkig niet het hele dorp.

Ik wil hier nog even de belangrijkste elementen die naar voren zijn gebracht in herinnering brengen. Naar het eerste punt is misschien te weinig verwezen: uit het evaluatierapport blijkt dat het Reisbureaudecreet niet spoort met de Dienstenrichtlijn met betrekking tot de interne Europese markt, noch qua noodzakelijkheid noch qua geschiktheid om de algemene kwaliteit van de sector te bewaken noch qua evenredigheid van de regel. Dat kan tellen.

Het argument dat het de bescherming van de consument ten goede zou zijn gekomen, wordt ook weerlegd in het evaluatierapport. Er werd al naar verwezen en ik citeer het evaluatierapport letterlijk: “Het Reisbureaudecreet heeft geen materiële elementen van consumentenbescherming toegevoegd.” Dat kan toch niet duidelijker, mijnheer Sintobin?

Collega's, in het kader van de internationale realiteit, de evolutie in de reisindustrie, de pijnpunten en de neveneffecten van het Reisbureaudecreet is ook Open Vld voorstander van een zelfregulering, conform de ons omringende landen. We zijn het eens met het voorstel van de minister om het Reisbureaudecreet wat dat betreft en alleen voor dit aspect nog anderhalf jaar in stand te houden. Zo laten we de sector toe zichzelf te organiseren, maar met onmiddellijke ingang minstens de definitie van het reisbemiddelen eruit te halen. Dat verlost alvast de socioculturele sector, de MICE-sector en de ‘affiliated websites’ van dit zwaard van Damocles.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, ik kom even naar voren want ik ben gisteren niet op het podium mogen komen. Dit is dus een psychologische compensatie.

Dames en heren, ik ben waarschijnlijk een van de laatste sprekers die tussen u en de Daktuin staan, daarom wil ik het kort houden.

Mevrouw Brouwers heeft al verwezen naar een studie van de denktank Libera. Die studie werd uitgevoerd door onderzoekers van de universiteit Hasselt. Daarin wordt het nu af te schaffen decreet onderzocht.

Ik wil de conclusies van die studie kort toelichten. Ten eerste zegt de studie dat je vanuit rechtseconomisch oogpunt geen argumenten kunt vinden voor de bescherming van de consumenten en de vrijwaring van eerlijke handelspraktijken bovenop het beschermingsniveau

dat vanuit het federale niveau komt. Op federaal niveau is er het burgerlijk recht, het Burgerlijk Wetboek, de wet op de handelspraktijken en de Reiscontractenwet. Er bestaat op federaal niveau dus al heel wat wetgeving om de consument te beschermen. Het is dus niet zo dat de consument met de afschaffing van dit decreet in een juridisch vacuüm terechtkomt.

Vlaanderen heeft volgens mij nog altijd veel te weinig bevoegdheden. De Vlaamse bevoegdheden moeten verder worden uitgebreid. We zijn met 124 volksvertegenwoordigers op een heel klein bevoegdheidstuintje. De Vlaamse overheid heeft daardoor wat de neiging om haar bevoegdheden uit te breiden, niet ten koste van het federale niveau – want dat is vaak geblokkeerd –, maar ten koste van de burger, de onderneming en de vrijwillige organisatie. Vlaanderen heeft de neiging om aan overregulering te doen omdat het over een beperkt bevoegdheidstuintje beschikt. Ik hoop dat we, met de uitbreiding van de bevoegdheden die ons te wachten staan bij de uitbreiding van het Vlinderakkoord en de nog verdere bevoegdheidsuitbreidingen na 2014, mijnheer Van Dijck, hier wat verstandiger zullen omspringen met de regelgeving en niet per se het nut van de Vlaamse overheid willen bewijzen door aan overregulering te doen.

Bovendien blijkt uit de vergelijking met de Nederlandse situatie dat er in Nederland geen horrorsituaties opduiken voor de consumenten, wel integendeel. Mevrouw Brouwers verwees er al naar. De situatie van de Nederlandse sector van reisbureaus toont aan dat er op het vlak van de daadwerkelijke bescherming van de consument of vrijwaring tegen oneerlijke handelspraktijken in Nederland geen grotere wantoestanden zouden heersen dan in Vlaanderen. De Algemene Nederlandse Vereniging van Reisonderningen (ANVR) publiceert jaarlijks een ‘name and shame’-lijst, waarin de reisbureaus zijn opgenomen die het niet goed doen ten opzichte van de consument. Er wordt zeer duidelijk, met naam en toenaam, gezegd wie er misbruik maakt van de ANVR-labels, wie niet correct handelt naar de consument toe en wie de financiële verzekeringsverplichtingen niet naleeft. Het labelingsysteem werkt met andere woorden dus wel degelijk regulerend. Het is echter een regulering die uitgaat van de sector zelf.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer Bouckaert, wat u zegt over zelfregulering en het kwaliteitslabel uitgereikt door AVNR, is voor een deel correct. Aan de andere kant lees ik dat AVNR steeds minder leden telt, waardoor in essentie het nu van dat kwaliteitslabel zo goed als onbestaande is. Binnen die vereniging is er steeds meer spanning tussen enerzijds de grote touroperators en de kleinere reisbureaus. De kleinere reisbureaus en kmo's worden weggedrukt door die touroperators en stappen malcontent uit AVNR. In hoeverre uw argument van zelfregulering in Nederland en het AVNR-label hier van toepassing is, is voor mij niet zo duidelijk. Ik ben uiteraard wel bereid om tijdens een commissievergadering of een ander infomoment de mensen van AVNR en andere Nederlandse organisaties te ontmoeten om te horen hoe het daar verloopt.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer Sintobin, ik zeg niet dat alle problemen opgelost zijn door over te stappen van een vergunningsplicht naar een labelingsysteem. Uiteraard zullen er spanningen zijn binnen de organisatie. Die zijn er nu echter ook. Er zijn spanningen tussen de VVR en de andere Vlaamse reisorganisatorenverenigingen. Dat is inherent aan de samenleving.

U raakt wel een belangrijk punt aan: in Nederland is het aantal ondernemingen dat reizen aanbiedt, gedaald. Dat is een gevolg van de voortdurende uitbreiding van de markt via het internet. Mijnheer Sintobin, ik weet niet of u kinderen hebt of in welke eeuw u leeft, maar de digitalisering van de reissector zet zich almaar meer door. Als wij dit decreet zouden behouden, dan leggen wij administratieve lasten op aan die sector en verslechteren wij de concurrentiepositie van die sector ten opzichte van de digitale spelers. Het decreet heeft dus nog weinig zin.

De heer Sas van Rouveroij: Voor de sector van de professionele congresorganisatoren (PCO) is er al goed nieuws: de zes waarover ik het al had, zijn bereid om een Vlaams

kwaliteitslabel voor PCO te realiseren en daartoe willen zij gebruikmaken van de internationale standaard die al bestaat, een internationaal kwaliteitslabel dat tot stand is gebracht door IAPCO, de internationale PCO-organisatie. Men merkt dus dat de sectoren die dat willen, al snel beginnen te handelen. Maar de VVR zet de kont tegen de krib en probeert dat zelfregulerend mechanisme te verstoren.

De heer Boudewijn Bouckaert: In het rapport staat ook dat er geen correcte afstemming bestaat tussen het ingeroepen maatschappelijk probleem en de aangehaalde beleidsdoelstelling. Hier stelt zich een probleem, want consumentenbescherming is nog altijd een federale aangelegenheid. Het is altijd onduidelijk geweest welke doelstelling het decreet moet dienen: ofwel gaat het om de bescherming van de consument, maar dat is een federaal bevoegdheidsdomein, ofwel gaat het om de marktordening, waarvoor Vlaanderen wél bevoegd is. Maar het is nooit echt duidelijk geweest welke marktordeningsredenen aan de basis van dat decreet liggen. Het zou beter zijn dat consumentenbescherming naar Vlaanderen zou worden overgeheveld, en dan zouden wij beter kunnen reguleren en coördineren. Maar vandaag kan dat niet, en dat zorgt ervoor dat de finaliteit van het decreet toch wel erg vaag is.

Het is belangrijk om hier op te merken dat regulering moet dienen om het marktfalen tegen te gaan. Ik ben niet dogmatisch tegen regulering, maar men moet kunnen aantonen dat er sprake is van marktfalen en dat de regulering op een doeltreffende, geschikte en evenredige manier aan dat marktfalen verhelpt. Maar met die regulering gaat dikwijls overheidsfalen gepaard. Een belangrijke overheidsfaling in dit geval is dat het decreet werd gecapteerd door de belangengroep van de insiders. Het decreet is eigenlijk verworden van een marktordeningsdecreet tot een marktbeschermingsdecreet. Dat blijkt uit het feit dat dankzij het decreet allerlei organisaties die maar zeer zijdelings te maken hebben met reizen en reisbemiddeling, konden worden aangevallen.

Mevrouw Werbrouck vroeg me of haar echtgenoot, die met een vereniging uit Lendeledede elk jaar een reis organiseert, in overtreding met het decreet is. Als men het decreet erg ruim interpreteert, zou ook haar echtgenoot kunnen worden aangevallen. Als men met een vergunningsplicht werkt, krijgt men altijd te maken met een grijze zone. Het is vrijwel onmogelijk om een zeer duidelijke lijn te trekken. Dan verzeilt men in juridische betwistingen. En dat is geen goede zaak voor de reissector.

De heer Stefaan Sintobin: U weet even goed als ik, mijnheer Bouckaert, dat ik het nooit gehad heb over verenigingen zoals – wat was het nu ook alweer? – ‘Red Devils Boldershof’ in Lendeledede, maar wel over de OKRA’s van deze wereld. Vandaar dat ze zich hebben moeten aanpassen aan het decreet. U kunt toch niet ontkennen dat OKRA echt in overtreding was met het decreet? Daar ging het mij altijd over. Ik zeg nogmaals dat ik hier niet de VVR verdedig, maar het belang van de consument. Ik hoop dat de toekomst mij ongelijk zal geven, maar ik ben bang dat we in de toekomst geconfronteerd zullen worden met gedupeerde reizigers die bedrogen werden door malafide reisaanbieders wegens de afschaffing van het decreet. Dat is mijn voornaamste bekommernis. Ik heb dat al talloze keren gezegd, maar blijkbaar heeft nog steeds niemand dit goed begrepen.

De heer Van Dijck zei me dat ik ook eens de opmerking moest maken dat er natuurlijk geen horrorscenario is in Nederland, omdat iedereen daar op reis gaat met de caravan.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik weet niet of die uitspraak van de heer Van Dijck op wetenschappelijke cijfers berust. Hij zegt dat alle Nederlanders op reis gaan met een ‘slak’. In Gent hebben wij het over ‘de Hollandse slekken’ wanneer we de talrijke Nederlandse caravans op de snelwegen zien passeren. Dat klopt niet helemaal: er is een heel bloeiende reissector in Nederland, ook naast die van caravans.

De Nederlanders gaan trouwens al veel langer op reis. Sociale lagen van de bevolking die bij ons nooit op reis gingen, gingen in Nederland al van in de jaren 50 op reis. Dat is ook gemakkelijk te verklaren, want de Nederlanders leven dikwijls als haringen in een ton dankzij

een strakke ruimtelijke ordening. Ze willen er eens uit zijn tijdens de grote vakantie. Dat is de sociologische verklaring voor het sterke reisgedrag van onze Nederlandse vrienden.

Ik wou ook nog wijzen op de Dienstenimpacttoets (DIT) die destijds op vraag van de Vlaamse Regering is gemaakt. Die DIT werd door de adviescommissie heel schamper opzij gelegd. In die DIT, dat staat ook in de studie, worden de drie opties vergeleken. Er zijn drie mogelijkheden voor Vlaanderen om op te treden: via regulering zonder vergunning, via regulering met vergunning en via een labelingsysteem of zelfregulering. Dat zijn de drie grote opties die men heeft. De DIT heeft ze vergeleken en is tot de conclusie gekomen dat de zelfregulering de minst dure is omdat een hele reeks kosten bij vergunningssystemen dikwijls worden veronachtzaamd.

Mijnheer Sintobin, u moet ook eens de adviezen lezen van 2007 die uitgaan van Voka, maar ook van ACV, ABVV, UNIZO en de Boerenbond. Die organisaties zegden in 2007 al dat zij niet overtuigd zijn van de economische wenselijkheid van dit decreet en dat ze liever hadden gehad dat het op een grondiger manier werd uitgespit. Men was eigenlijk al in 2007 tot op zekere hoogte gewaarschuwd dat het verkeerd zou kunnen aflopen.

Waarde collega's, ten slotte zijn er de algemene, in het verleden genomen, beleidskeuzes die de grondslag voor ons economisch bestel vormen en die de grondslag moeten vormen van elke beleidsmaatregel, vrij van ideologische scherpslijperij. Zo bepaalt de OESO in zijn 'Economic Policy Reforms: Going for Growth' dat de regeringen moeten blijven inspanningen leveren om onnodige sectorspecifieke wetgeving te elimineren, om administratieve hindernissen te reduceren en om wetten te herzien om anticompetitieve praktijken te verminderen. Meer nog, met de dramatische eurocrisis voor ogen, pleit de EU bij monde van de Europese Raad voor een volwaardige interne markt voor diensten door een volledige en grondige omzetting van de Dienstenrichtlijn. Te veel handelsbelemmerende wetgeving blijven invoegen, wordt nog steeds door de lidstaten goedgepraat volgens de OESO.

Met de afschaffing van het bestaande vergunningenstelsel en de invoering van een vrijwillig kwaliteitslabel, zet de Vlaamse Regering alvast een kleine stap in de goede richting. Wel moet zowel bij de invulling als bij de uitwerking van dit kwaliteitslabel voor Vlaamse reisbureaus de uitwerking op een evenwichtige en goed onderbouwde manier gebeuren. Om die redenen en de redenen die door de voorgaande sprekers zijn aangehaald, zal onze fractie dit voorstel van decreet voluit steunen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Na al deze wijze betogen zal ik het wereldrecord van het kortste betoog verbreken. Het begint nu: voorzitter, oef, ik dank u. (*Applaus*)

De heer Stefaan Sintobin: Ik ben blij dat er eindelijk in het parlement eens een ernstige discussie werd gevoerd over een onderwerp dat behoort tot het beleidsdomein Toerisme, een beleidsdomein dat wordt onderschat door vele collega's. Dat heb ik al verschillende keren gezegd. De discussie vandaag en de maandenlange discussies in de commissie bewijzen dat ook wij ernstige debatten voeren over bepaalde thema's die het grote publiek aanbelangen.

Ik heb ondertussen het meeste al gezegd. Ik vat nog even samen. We zijn altijd voorstander geweest van een grondige evaluatie en aanpassing van het Reisbureaudecreet, niet van een afschaffing. Ik ga akkoord dat voortschrijdend inzicht heel nobel kan zijn, maar op amper vijf jaar tijd nemen de meeste mensen hier een totaal ander standpunt in. Ik kan de citaten geven van de minister en de collega's. Voor mij is dat een beetje zoals een Vlaams Belanger die na 25 jaar overstapt naar de N-VA: totaal ongeloofwaardig. (*Gelach*)

Voor onze fractie blijven de uitgangspunten van het Reisbureaudecreet van 2007 vooropstaan, namelijk de kwaliteit van de reisaanbieder garanderen en de consument beschermen. Ik hoop echt, collega's, dat ik het bij het verkeerde eind heb, maar ik zou het niet met mijn geweten in overeenstemming kunnen brengen. Onze fractie stemt tegen

vanwege de argumenten die ik hier heb aangehaald en in de commissie. Ik hoop dat niemand na het reces een vraag moet stellen aan de minister van Toerisme over de bescherming van een gedupeerde reiziger.

Met de afschaffing van het Reisbureaudecreet wordt het kind met het badwater weggegooid. Mij is in heel de discussie duidelijk geworden, en mevrouw Robeyns heeft daarnet nog het voorbeeld gegeven, dat er een miraculeus voortschrijdend inzicht is bij diverse fracties en collega's. Sommige collega's hebben een werkelijk fanatieke kruistocht gevoerd tegen een belangenvereniging, die niet altijd op een even propere manier – dat erken ik – enkel de belangen van haar leden heeft verdedigd. Wij stemmen dus tegen, voorzitter.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1658/1)

– *De artikelen 1 tot en met 10 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vanmorgen.

We komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.34 uur.*

■